

La Femosa

Març-abril de 2020

Número 305

P.V.P. 3€

Revista d'opinió i informació local. Artesa de Lleida

29 DE FEBRER DE 2020 CARNAVAL

17 DE MARÇ DE 2020 CONFINAMENT

Edita:
Agrupació Cultural la Femosa
Carrer dels Gallart, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
Telèfon: 973 167809
E-mail:
lafemosaartasadelleida@gmail.com

Direcció i coordinació

Josep Gallart Fernández
Lluís Gil Fontanet

Col.laboradors

Cèlia Argilés Andrés
Albert Batiste Bonet
Alternativa Ecologista d'Artesa
Albert Calvera Belló
Dolors Ciutat Falcó
M. Assumpció Cornadó Lladó
Josep Maria Esteve Muñoz
Felip Gallart Fernández
Josep Gallart Fernández
Lluís Gil Fontanet
Miquel À. Navarro Solé
Montse Olomí Ané
Eudald Pijuan Mor
Jofre Pijuan Mor
Carme Sirvent Garcia
Eulàlia Solà Miró

Fotografies

Arxiu fotogràfic de La Femosa
Josep Mª Esteve Muñoz
IM. A. Florensa Bertran
Josep Gallart Fernández

Correcció de textos

Eulàlia Solà Miró

Impressió

Impremta Payà, Lleida

La Femosa 2ª època
Número 305,
març-abril de 2020
DL L 264-1981
ISSN: 2339-7365
P.V.P. 3 euros

Els articles que apareixen a les pàgines de **La Femosa** reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

SUMARI

Pòrtic	3
Actualitat artesenca	4
Nòmada	7
Actes de l'Agrupació Cultural La Femosa	8
Pandèmia del segle XXI	10
El reportatge. Artesa confinada	14
Cosir&Artesa de Lleida. Totes contra el covid 19.....	18
Salvar el món des del sofà.....	20
Ho hem llegit a	21
Què és el covid 19	23
Tenir cura d'un mateix, tenir cura de tots	26
Cuidar padrins en temps de la covid 19	27
Els animals domèstics i el covid 19	28
La Femosa tan aprop i tan desconeguda	29
Proposta pel reconeixement de La Femosa.....	31
Cròniques del CF Artesa de Lleida	34
Entreteniments	36
La cuina Femosa	38
Telèfons i horaris d'interès	39
Solucions als passatemp.....	39
Incògnita.....	39
Imatges d'actualitat.....	40

Amb el suport de:

**Ajuntament
d'Artesa de Lleida**

**Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència**

Diputació de Lleida

PÒRTIC

Immersionats de ple en els terribles efectes del Covid-19, confinats a casa, un cop més traiem el cap amb aquest nou número 305. I si aquesta revista ha sortit a la llum és perquè, malgrat tot, la vida continua, el món segueix girant i les persones, d'una manera o altra, seguim actives. La nostra agrupació cultural, el poble per qui treballem segueixen vius i amb ganes de tirar endavant. Perquè en el fons passi el que passi, de totes les actituds possibles, aquesta sempre és, en definitiva, la més pràctica i intel·ligent, l'única que ens pot ajudar a sortir del tràngol, de qualsevol tràngol.

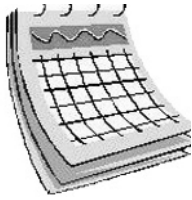
Aquest esperit és el que hem d'agrair a tantes persones que treballen en allò que en diuen serveis bàsics i essencials de qualsevol àmbit: sanitari, assistencial, alimentari, pagesia, distribuïdors, comunicatiu, de neteja i recollida de residus, subministraments elèctrics d'aigua i gas, investigadors, farmacèutics... des de la nostra revista us en donem les gràcies. Però no solament a ells, també al voluntariat social que, moguts per un esperit altruista i de generositat, amb el seu esforç contribueixen a fer un món millor: més just i sostenible. I des d'aquest pòrtic volem mostrar la nostra més sincera admiració al grup de dones artesenes, més de trenta-cinc persones (cosidores, talladores, rentadores, planxadores...) que fins ara han cosit més de 2.500 màscares de cotó, han confeccionat més de 300 bates de plàstic d'un sol ús, més de 600 gorres i ara estan confeccionant bates d'hospital amb material especial que aniran a centres hospitalaris i d'assistència primària, a centres de treball especial, a residències i llars que tenen cura de padrins i padrines i gent necessitada d'ajuda, a empreses. Elles han abastit també tots els veïns del poble amb mascaretes per reduir el risc de contagi. També la nostra gratitud a tota la gent del poble que ha ofert el material per fer-ho possible. Elles mostren la millor imatge del nostre poble.

Aquest és un número especial, singular, estrany, complex. L'hem hagut de confegir sense cap tipus de contacte humà, ajudats per les noves tecnologies i distribuït per les xarxes socials, sense les quals no hauria estat possible. Però a la fi, el resultat ha estat el de sempre: el reflex de la nostra voluntat de copsar el pols vital del nostre poble, les seves inquietuds, la seva realitat, el reflex més precís de la seva quotidianitat. També ara, en estat de pandèmia i de confinament, volem aparèixer amb el mateix esperit de sempre. Després de més de cinquanta anys fent-ho, no podia ser d'altra manera.

No ens agrada utilitzar termes bèl·lics. No ens agraden les imatges de militars donant el comunicat de l'evolució de la pandèmia com si es tractés d'una guerra. Això no és una batalla. No guanyarem amb les armes que sempre s'han utilitzat per derrotar, humiliar i esclavitzar les persones. Guanyarem amb les úniques eines amb què es poden justificar les victòries: la llibertat, la igualtat, la fraternitat, la justícia i l'amor.

Mascaretes confeccionades pel grup de cosidores d'Artesa.

ACTUALITAT ARTESENCA

Josep Ma Esteve

Fotos: J. Ma Esteve i M. À. Florensa

CANVI DE JUNTA ALS JUBILATS (Text Junta dels Jubilats)

El passat diumenge 16 de febrer va tenir lloc l'assemblea general ordinària de l'any 2020, en la qual es va votar la renovació de 6 membres de la Junta. Varen cessar com a membres de la junta: Antoni Puig, Mª Elvira Argilés, Ramona Mor, Jordi Oró, Joana Farràs i per motius personals Antoni Solé. Per formar part de la nova junta varen resultar elegits: Laura Farran, Lluís Gil, Jaume Niubó, Rosa Lucha, Joan Gallart i va ser reelegida Joana Farràs.

Cal ressaltar, que en el cas dels homes hi va haver diverses renúncies, de persones elegides, a formar part de la junta.

El dia 10 de març, es va prendre un acord de junta per tal de suspendre totes les excursions programades, degut a l'alerta sanitària existent,

i el dijous 12, hi va haver una segona reunió extraordinària en la qual es va acordar el tancament de la llar, seguint els consells donats per les autoritats sanitàries.

La Junta esperem que aquest tancament sigui el més breu possible i que tots els associats ens tornem a trobar amb salut i forces renovades. Salut i que tinguem sort!!!!

Imatges de l'assemblea i de la votació.

Membres de la junta antiga.

PRESSA DE POSSESIÓ DE LA NOVA REGIDORA

El dilluns 24 de febrer, en el darrer ple celebrat fins a dia d'avui degut al coronavirus, va prendre possessió del càrrec de regidora del partit Junts per Catalunya, la Yolanda Abadías Palau, que agafa el relleu de la Yolanda Garcia, que va renunciar al càrrec en el ple del mes de gener, i de la qual ja us vam informar en l'anterior revista.

La nova regidora Yolanda Abadías.

CARNESTOLTES

El dissabte 29 de febrer, organitzada per l'Ajuntament d'Artesa de Lleida, es va celebrar la Festa de Carnestoltes. Com en les darreres edicions, tots els i les participants es van començar a reunir a la plaça Albízieis als voltants de les 6 de la tarda. Per amenitzar l'espera, es va repartir coca i xocolata per, passats 2/4 de 7 de la tarda, iniciar la rua pels carrers del poble. Al voltant de les 8 del vespre, la comitiva va arribar

a la sala del Teatre Municipal on es va llegir el manifest del Rei Carnestoltes i a continuació, vam poder ballar amb el grup New York.

A les 9 del vespre es van lliurar els premis als diferents guanyadors en totes les categories, així com als participants i als guanyadors del concurs de cartells del Carnaval 2020.

En acabar, va continuar el ball fins prop de la mitja nit, moment en què van prendre el relleu musical diferents DJ'S amb una festa pel jovent, organitzada per l'AJALL.

Alguns dels grups participants.

Grups participants.

Rua de Carnaval.

Ball de Carnaval.

ACTIVITAT TEATRAL

Com la resta de la nostra vida, l'activitat teatral també es va interrompre motivada pel confinament de tota la població, per la qual cosa l'única representació teatral durant aquests mesos de març i abril ha estat la representació de l'obra *La importància de ser Frank* d'Oscar Wilde dirigida per Montse Simó. La representació fou a càrrec de la companyia Nifunifa, i va tenir lloc a la sala del Teatre Municipal el diumenge 8 de març.

Moment de la representació de l'obra.

SOPAR DE L'ASSOCIACIÓ DE DONES

Desvinculat de la festivitat de Santa Àgueda, l'Associació de Dones "La Pubilla" va organitzar el dissabte 21 de març un sopar per a totes les sòcies. El sopar, que consistí en un aperitiu

variati i un segon plat a triar, a càrrec de l'empresa de catering A gust Càtering. El sopar va comptar amb l'ambientació musical del grup Castellband i amb l'actuació d'un grup de Drag Queens Gragfobia que van amenitzar les postres.

Actuacions del grup Castellband i de Drag Queens Gragfobia (fotos: Mònica Giron).

CINEMA MARÇ-ABRIL

Com la vida de tots i totes, la programació d'activitats a la sala del Teatre Municipal també s'ha vist afectada per la pandèmia del coronavirus. Així, de les activitats previstes pel mes de març, únicament es van dur a terme activitats fins al dia 8 de març.

Pel mes d'abril, en ple confinament, ja no es van preveure activitats a la sala.

Dia	Pel·lícula
1 de març	Rocketman
15 de març	Mascotas 2 (Prevista i no projectada).
22 de març	Les vacances de mr. Bean (Prevista i no projectada).
29 de març	Spiderman. Lejos de casa (Prevista i no projectada).

INCENDI AL TERME

El diumenge 12 d'abril, diumenge de Pasqua, es va produir un incendi al terme de Grealó que va cremar matolls entre la Fonteta de Grealó i el Tossal del Pobre, prop del camí del Refugi i la Pena, en una zona de difícil accés.

LA VIDA SEGUEIX

Amb tot l'enrenou pel coronavirus i totes les seves conseqüències que ha implicat, no ha evitat, encara que sigui estrany, l'arribada de la primavera i amb ella del bon temps, un bon temps que encara no podem gaudir en estar confinats a casa. Aquest any la primavera astronòmica va començar oficialment el divendres 20 de març a les 4:49.

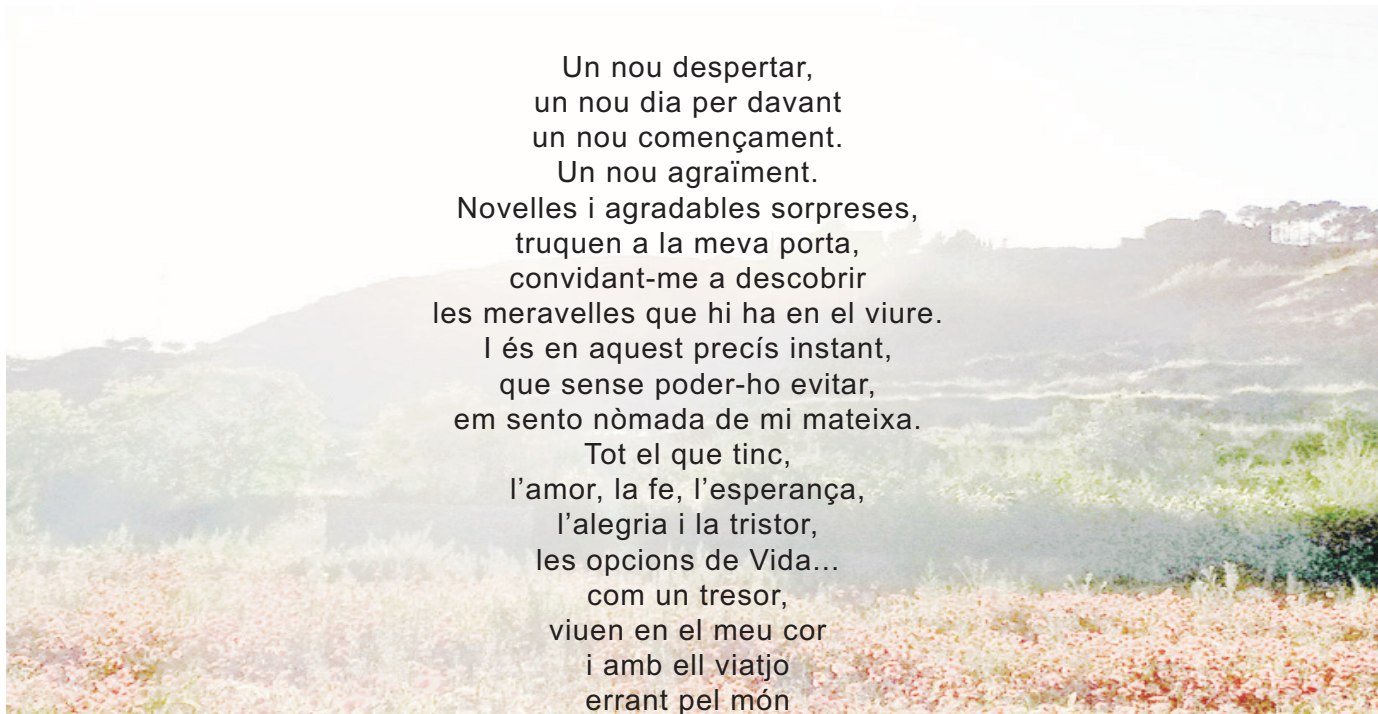
Una setmana més tard, com sempre, es va produir el canvi a l'horari d'estiu, cosa que ens ha permès

tenir una hora menys de confinament i unes hores més de sol.

NÒMADA

M. Assumpció Cornadó Lladó

Un nou despertar,
un nou dia per davant
un nou començament.
Un nou agraïment.
Novelles i agradables sorpreses,
truquen a la meva porta,
convidant-me a descobrir
les meravelles que hi ha en el viure.
I és en aquest precís instant,
que sense poder-ho evitar,
em sento nòmada de mi mateixa.
Tot el que tinc,
l'amor, la fe, l'esperança,
l'alegria i la tristor,
les opcions de Vida...
com un tresor,
viuen en el meu cor
i amb ell viatjo
errant pel món

ACTES DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL LA FEMOSA

Josep Ma Esteve

Fotos: Agrupació Cultural La Femosa

Durant aquests mesos de març i abril passats, abans que el confinament de tot el país fos una realitat, l'Agrupació Cultural la Femosa va poder realitzar un parell de xerrades.

El divendres 28 de febrer, el Dr. Josep Esquerda Colell, especialista en Anatomia patològica, presentat per Cèlia Argilés, ens va oferir una conferència sobre *El cervell i la malaltia neurodegenerativa: un repte per al segle XXI*. La xerrada va tenir lloc a 2/4 de 9 del vespre a la sala d'actes de Casa de la Vila.

presentats per Felip Gallart, van fer un petit homenatge al músic artesenc Víctor Mateu Moles. En la que els conferencians, a més, van presentar partitures originals del mestre. Va assistir a la conferència la senyora Carme Estrela Sanou, viuda de Víctor Mateu, a qui l'Agrupació Cultural la Femosa li va lliurar un ram de flors. Sobre aquest músic artesenc en podeu trobar més informació en la revista número 303 de novembre-desembre de 2019.

Conferència del Dr. Josep Esquerda.

Conferència de L. M. Herrera i D. Gutiérrez.

El divendres 6 de març, també a la sala d'actes, i en el mateix horari, en Lluís Marc Herrera i Llop conjuntament amb en Dionís Gutiérrez i Rosich,

Presentació de partitures originals.

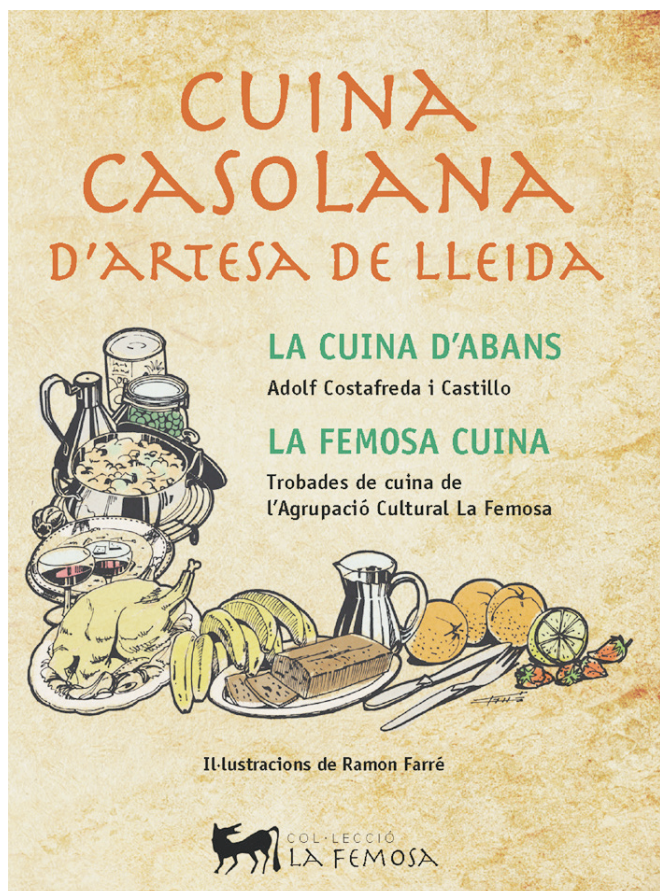

Presentació de partitures originals.

Lliurament del ram de flors a la Sra. Carme Estrela.

Per la Festa de Sant Jordi d'enguany des de l'Agrupació Cultural La Femosa havíem preparat l'edició del llibre *Cuina casolana d'Artesa de Lleida*. El qual teníem previst de presentar abans de la diada i tenir-lo a la parada de llibre i roses,

que com en els darrers anys hem vingut organitzant amb les Associacions de Mares i Pares d'alumnes de l'Escola *Els Til·lers* i de la Llar d'Infants Rialles.

El llibre, que ja està imprès i que presentarem quan les circumstàncies epidemiològiques ho permetin, consta de dues parts, una primera, obra d'**Adolf Costafreda**, titulada *La cuina d'abans a Artesa de Lleida*, que és un recull d'articles sobre la cuina de les àvies i la cuina popular d'Artesa del segle XX, publicats a la revista *La Femosa*, des del número 190 (gener-febrer de 2001) al 213 (novembre-desembre de 2004) i una segona, titulada *La Femosa cuina. Trobades de cuina de l'Agrupació Cultural La Femosa*, és el recull de totes les receptes llegides i comprovades a les "Trobades de Cuina", uns taller de cuina organitzat per l'Agrupació Cultural la Femosa d'Artesa de Lleida, entre els anys 1983 i 1985.

L'edició del llibre ha estat possible gràcies a la col·laboració de l'Institut d'Estudis Ilerdencs de la Diputació de Lleida, de l'Ajuntament d'Artesa i de l'Institut Ramon Muntaner.

Participants a les *Trobades de cuina* i per tant les veritables autores de la segona part del llibre.

PANDÈMIA DEL SEGLE XXI

Josep Ma Esteve

Fotos: J. Ma Esteve

Cada any, diferents entitats, revistes, llocs webs, etc. publiquen el que per ells ha estat la paraula que resumeix l'any. Tot just començat l'any 2020, estic segur que ja sabem quina serà aquesta paraula. CORONAVIRUS.

Tot i que a finals del mes de desembre, alguna cosa es va començar a sentir, va ser al mes de gener d'aquest 2020 que la paraula va començar a sonar amb força.

Un nou virus, el COVID-19, que en un principi ens van dir que era similar als que ja van aparèixer fa uns anys (grip aviar, grip A, etc.), va fer entrar tot el món en estat d'alarma.

L'aparició d'aquest virus es va donar a la ciutat xinesa de Wuhan, on en poc temps es va escampar per diverses parts de Xina primer, i per la resta del món posteriorment.

A Europa, la porta d'entrada fou Itàlia on l'epidèmia va començar a fer estralls entre la població. D'allí, el pas a Catalunya i a l'Estat espanyol, i a la resta de països europeus fou qüestió de temps. A hores d'ara, ja oficialment estem en una pandèmia mundial, ja que tots els continents del planeta n'estan afectats, amb més de 110.000 morts per Setmana Santa, i amb més 1,7 milions d'afectats per la malaltia.

A finals del mes de febrer, en concret el dimarts 25 de febrer, es va fer públic oficialment el primer cas de coronavirus a Catalunya. A partir d'aquí, els fets es van succeir de forma inexorable. El nombre d'afectats va anar augmentant a poc a poc primer, i a una velocitat exponencial després. Els primers casos confirmats oficialment a Artesa foren el dia 26 de març, tot just un mes més tard del primer cas a Catalunya.

A part de la paraula coronavirus, l'altra de les paraules de l'any serà CONFINAMENT. Enmig d'una desorientació i falta de previsió difícil de creure, ja que els nostres governants estaven avisats; es van anar prenent mesures cada cop més restrictives, i que la majoria de nosaltres no havíem viscut, ni esperàvem viure mai. El divendres 13 de març, tots els nostres nens i nenes ja no van anar a l'escola, iniciant un confinament que a dia d'avui, encara no se sap fins quan serà. El dilluns següent, ja molts treballadors tampoc no van anar a treballar, es van quedar a casa voluntàriament seguint les

ordres del Govern català, que es contradeien amb les del Gobierno espanyol, i tots els qui podien feien la seva feina des de casa, el conegut com teletreball (tercera paraula de l'any), per intentar no aturar l'economia del país. Uns dies més tard, el Gobierno de Espanya va declarar l'estat d'alarma, i posteriorment el confinament total de la població, exceptuant aquells treballadors i treballadores essencials per mantenir els serveis bàsics i l'aprovisionament d'aliments a la població. Mesures totes elles encaminades a controlar l'expansió del virus entre la població, i que han aturat el país, aturant totes les activitats econòmiques, docents, culturals, esportives i totes aquelles que no eren essencials per poder viure.

Cues per adquirir aliments en un supermercat.

Aquesta pandèmia ha tret el millor i el pitjor de tots nosaltres. Per sort, les coses bones guanyen les dolentes, però en els moments inicials de la crisi sanitària que estem vivint, la falta de solidaritat de molts dels residents a Madrid i Barcelona, fugint del confinament cap a les seves segones residències, va fer escampar el virus per tot l'estat espanyol. També es va produir un gran pànic inicial que va provocar que la gent acumulés

Prestages buits en un supermercat.

aliments de forma desmesurada, això provocà grans cues i desproveïment als supermercats. Però com deia, en temps de crisi tots traiem el millor de cadascú. L'esforç que el nostre malmès sistema sanitari ha hagut de suportar ha estat enorme. El nostre sistema sanitari porta setmanes al límit, amb un excés de treball del personal, falta de mitjans de protecció (setmanes després d'estar en epidèmia encara no hi havia material de protecció pels professionals sanitaris) o per les baixes per malaltia, però que entre tots i totes hem intentat ajudar en el que s'ha pogut. De seguida es va començar a confeccionar mascaretes, bates i gorres en les cases de molts particulars. A Artesa s'han fet més de 2.200 mascaretes, més de 100 bates i uns 150 gorres,

Avis sobre el Covid19 en un establiment.

que han estat donats a centres hospitalaris i residències d'avis de Lleida. També han estat repartides en diferents llocs del nostre poble per a que els nostres veïns i veïnes puguin estar mínimament protegits. Moltes empreses, van idear artefactes per protegir els nostres sanitaris del contacte amb els malalts, i la SEAT va començar a fabricar respiradors per a les UCI's dels hospitals. A nivell més particular, en tots els pobles es van organitzar serveis de voluntariat per ajudar a totes aquelles persones que, per diferents motius, no poguessin sortir de casa. Sobretot, es tractava d'ajudar el col·lectiu de més risc, la nostra gent gran, entre les quals la malaltia té un elevadíssim índex de mortalitat.

× 26 de març 2020, 10:06

L' Ajuntament informa

L' ajuntament informa, que ja hi ha els primers casos diagnosticats de covid 19. És per aquest motiu que volem insistir més encara en el confinament. Des d' aquest moment es demana no sortir de casa per a res.

L' ajuntament diàriament, fa tasques de neteja de voreres i mobiliari urbà, per a minimitzar el risc de contagi als carrers. Posem-hi tots i totes de la nostra part. Restem com sempre al vostre servei als telèfons 973167162 i al 651 99 49 19.

SI HO FEM BÉ. TOTA ANIRÀ BÉ !

Avis de l'ajuntament d'Artesa.

Mascaretes del grup de dones Cosim&Artesa.

La solidaritat entre els veïns i veïnes per fer passar les llargues hores de confinament ha estat insuperable. Veïns fent de DJ, altres d'improvisats professors de ball, concerts improvisats, activitats esportives a casa, creadors de passatemps, etc. Sort hem tingut d'estar al segle XXI i tenir les xarxes socials, que han permès fer passar les hores millor. Els que estaven acostumats a fer esport, suplint les ganes de sortir fent classes online de zumba, corrent pel jardí, caminant pels passadissos pedalant amb bicicletes estàtiques o pujant i baixant escales. També molts s'han convertit en experts fabricadors de pa i pastissos de totes menes.

Conversió d'una bicicleta de carretera en estàtica, per fer esport a casa.

Tot era bo per passar una estona i allunyar el perill de l'avorriment. Posar tot tipus de música pel sistema de veu pública dels pobles. Gyn tonics o vermuts durant els caps de setmana. Concursos de mones, manualitats. I imaginació, molta imaginació per fer passar les hores el més ràpid possible.

Motivat per l'alt poder de transmissió del virus, l'accés a les botigues es va limitar per garantir la distància de seguretat entre les persones, d'un metre i mig que les autoritats sanitàries demanaven. Els horaris també es van limitar. Per sortir al carrer necessitaves un certificat declarant el motiu pel qual anaves a sortir de casa, ja fos anar a comprar o a treballar, els únics motius teòrics pels quals podies sortir de casa. Tot i que les denúncies, multes i detencions per saltar-se

Cua per accedir a la peixateria Dosia.

el confinament han estat milers en tot l'estat. L'ús de guants i mascaretes s'ha generalitzat entre tots nosaltres. En un tres i no res ens hem acostumat a esperar fora d'una botiga apartats els uns dels altres, i amb els guants i la mascareta col·locats,

Zones de jocs infantils clausurades.

Cua per accedir a La Comasala.

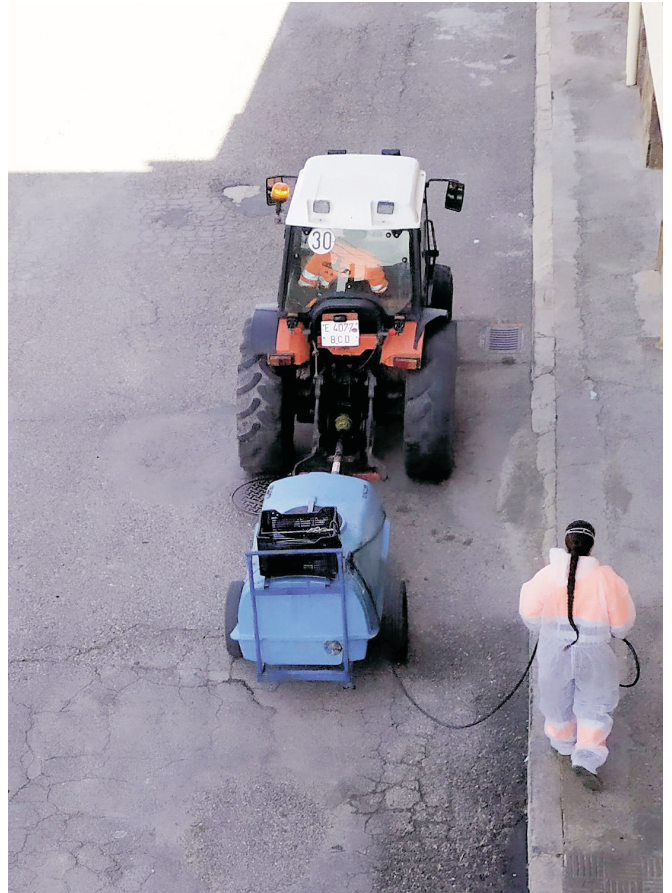
Places precintades.

a no pagar en efectiu si no amb targeta de crèdit per evitar tocar els diners. S'ha fomentat el servei a domicili de les botigues, com ara la Comasala, que va habilitar un número de whatsapp per fer les comandes i reduir així el temps d'estar a la

Carrer desert pel confinament.

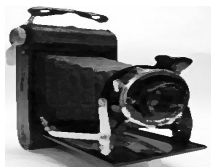

Desinfecció de carrers.

botiga. Desinfecció dels carrers regular, extremar les mesures d'higiene personal com és rentar-se les mans, tossir o esternudar utilitzant el colze, etc, etc, etc. Són tants els canvis que ha provocat el coronavirus, que les seqüeles de tot plegat no les sap ningú. Per ara, el que tenim és una paralització de l'economia del país de conseqüències imprevistes, i uns nens i nenes que porten un mes tancats a casa sense sortir. Una altra cosa bona que aquesta crisi i el confinament que ha comportat, ha estat que la contaminació atmosfèrica ha baixat a uns nivells que feia molt temps que no es veien, els rius baixen més nets, els sons de la natura sonen més forts. Li hem donat un respir al nostre castigat planeta. Esperem que en traquem tots plegats alguna lliçó.

Bé, hi ha molta gent que volia que aquesta nova dècada del segle XXI fos com els feliços anys 20 del segle passat, que en alguns llocs, sobretot als Estats Units i a París, van ser feliços. Però aquesta dècada no ha començat gaire bé. Esperem que acabi millor que fa 100 anys, i que les conseqüències d'aquest virus siguin menys dolentes del que les sensacions ens diuen, i que aviat totes i tots puguem tornar a la vida que dúiem abans del mes de març.

SALUT I ÀNIMS PER A TOTS I TOTES!!

EL REPORTATGE

Artesa confinada. Carrers i places buides pel confinament imposat per la pandèmia de la covid-19.

Fotos: Josep Gallart (17, 18 i 21 de març i 11, 12, 25 i 26 d'abril)

Carrer de Lleida.

Carrer de Lleida.

Carrers de Lleida i d'Europa.

Carrer Escoles.

Plaça Salvador Jové Gias.

Carrer de les Garrigues.

Carrer del Pla d'Urgell.

Carrers de les Hortes i del Nord.

Carrer de la Segarra.

Carrer les Eres.

Carrer Pompeu Fabra.

Carrer del Solsonès.

Carrer de les Albizies.

Carrer de Joan Moles.

Plaça de les Albizies.

Carrer del Vinyar Nou.

Carrer Mestre Ginera.

Carrer Mestre Ginera.

Carrer de Castellans.

Carrer la Bassa.

Carrer dels Gallart.

La plaça Major i carrer de la Bassa.

Carrer Castell.

Carrer Nou.

Carrer la Bassa.

Carrer de la Primavera.

Carrer d'Europa.

Carrer Nou.

Carrer Raval de la senyora Victòria.

Carrer de Sant Ramon.

Carrer la Vileta.

COSIM & ARTESA DE LLEIDA. TOTES CONTRA EL COVID 19

Cèlia Argilés Andrés

Mai cap dia és igual que un altre, sempre queda un dia més o un dia menys per a alguna cosa, però vivim immersos en una rutina, en uns hàbits diaris que organitzem a l'entorn del treball, la família, l'educació, l'esbarjo, l'esport, les vacances.... que tots tenen un fil conductor repetitiu.

Els dies els agrupen en setmanes, les setmanes en mesos, els mesos en anys, i dins de cada any les quatre estacions van rotant. L'acabament, però, d'aquest hivern ha estat radicalment diferent. Era impensable predir que una malaltia infecciosa, el Covid 19, provocaria un trasbals social tan important, i seria un gran problema mèdic.

L'anomenat Coronavirus, ha fet trontollar l'estat del benestar, i ens ha aturat, ha posat fre a la nostra vida segurament massa desbocada i descontrolada en tots els nivells, i ens ha obligat a reflexionar sobre allò que és més bàsic i necessari. La contaminació ha caigut en picat, la natura se sent molt més lliure, valorem el cant dels ocells fins ara amagats sempre darrera els sorolls de la civilització, veiem que tot té una

Màquina de cosir i mascaretes d'una cosidora del grup.

importància relativa, o si més no tot pot tenir un altre rumb.

Les nostres llars tenen una vitalitat que mai no havien tingut, el confinament ha suposat passar 24 h al dia durant ara ja més d'un mes, i no sabem el que encara queda, convivint amb la família més propera. Ens hem hagut de reinventar i hem comprovat que no és tan difícil, que ens en sabem sortir i que quan cal prendre decisions serioses sabem estar a l'altura.

Aquesta però, no ha estat la situació de tota aquella gent que treballen en sectors bàsics i essencials per lluitar contra aquesta pandèmia i que han estat la peça clau per poder avançar i guanyar.

Parlo de tota la **gent que es dedica a cuidar gent**, ja sigui en l'àmbit assistencial, sanitari, alimentari, de neteja i recollida de residus, subministraments elèctrics d'aigua i gas, investigadors, farmacèutics....i tants altres que han sortit cada dia al carrer a lluitar contra aquest monstre a qui ningú ha vist la cara i ningú, encara ara, sap ben bé com es comporta, i el que és més dur quan deixarà de comportar-se.

Aquesta gent de la que parlo, i a qui des d'aquí llenço el meu profund agraïment i la meva admiració incondicional, ho han fet en molts casos sense disposar dels anomenats EPI (equip de protecció individual) que els permetés evitar que ells mateixos fossin infectats. Han estat uns guerrers lluitant en una guerra sense les armes adequades.

amb material especial. Han estat moltes les aportacions que la gent del poble ens han fet, doncs tot el material l'hem tret de les nostres llars, del que tenim a casa (les botigues estan tancades). Vagi doncs també per tota aquesta gent i comerços del poble el nostre agraïment més profund. Hem repartit material a centres hospitalaris i d'assistència Primària, a centres de treball especial, a residències i llars que tenen cura de padrins i padrines i gent necessitada d'ajuda, a empreses,... Hem abastit a tots els veïns del nostre poble, on des dels diferents comerços han repartit mascaretes per tal que tothom redueixi el risc de contagi. Ho hem fet amb moltes ganes, amb molta energia, amb un somriure ampli, amb una bona complicitat entre totes i sobretot amb la immensa satisfacció de saber que hem pogut lluitar també una mica per ajudar a vèncer aquest

Les administracions de nou han actuat tard i malament. Hi ha coses que costa preveure, o senzillament són imprevisibles, però era només qüestió de temps que aquest "bitxet" es colés a casa nostra, això estava cantat. I, on eren aquests EPI'S? On són a hores d'ara? en una societat tan industrialitzada com la nostra no s'entén com aquests EPIS han arribat tan tard. No s'entén que un gruix important de gent en pobles i ciutats hàgim hagut de confeccionar aquest material per tal de poder donar una mínima cobertura. Sigui com sigui, les dones d'Artesa de Lleida vam respondre a la crida que es va fer per xarxes i mitjans en què es demanava ajuda per a confeccionar aquest material, i ràpidament ens vam organitzar per tal de cercar material i gent. **Més de 35 persones** entre talladores, cosidores rentadores i planxadores, ens vam abocar en el nostre confinament a treballar també per la causa i ajudar els nostres "guerrers" ha tenir els equips més adequats possibles. Potser no els millors però almenys aquells que disminuïssin els riscos de contagi.

Hem cosit més de 2.500 màscares de cotó, hem confeccionat més de 300 bates de plàstic d'un sol ús, més de 600 gorres i ara estem confeccionat bates d'hospital

enemic declarat.

Tot i així, no ens conformem, no ens hem de conformar i ens hem de preguntar: Què ha passat?

Potser podríem parlar d'interessos d'alguns i ho encertariem o no, potser podríem parlar d'ineficàcia dels qui ens manen i ho encertariem o no ,... tot són preguntes sense resposta, que

algú altre un cop passada aquesta situació n'haurà de retre comptes i assumir la seva responsabilitat.

El COVID 19 marcarà un punt d'inflexió en la

nostra història, caldrà veure si serem capaços, tots plegats, d'aprendre la lliçó.

Gorres i màscares pel C.A.P. de Guissona.

Gorres per l'Arnau de Vilanova.

Cusim&Artesa de Lleida

1 missatge

JORDI ROSELL PUJOL

dt., 7 abr., 2020 a les 13:31

Benvolgudes amigues,

Us parlo en nom de totes les companyes i companys de MC MUTUAL Lleida.

Us estem immensament agraïts pel vostre gran gest. Amb aquesta donació de

mascaretes no solament esteu ajudant als treballadors de la Mútua, sinó que

també ho esteu fent a aquelles persones que vinguin a visitar-se i no disposin

d'elles, ja que normalment són gent amb pocs recursos econòmics, parlo també per

ells i us dono les gràcies. Seguiu amb la vostra magnífica tasca, associacions com la vostra ens encoratja, ens fa venir a treballar il·lusionats i amb el convenciment de que entre tots ens en sortirem.

Rebeu ua abraçada enorme.
Salut!

Reproducció de l'agraïment d'una empresa.

SALVAR EL MÓN DES DEL SOFÀ DE CASA

Com viu el confinament el jovent d'Artesa de Lleida

Jofre Pijuan Mor

Ja fa més d'un mes que els joves d'Artesa de Lleida estan confinats a les seves llars per culpa de la pandèmia de la COVID-19. Aquest moment històric quedarà marcat a la memòria de molts de nosaltres per la gran quantitat d'hores que ens vam passar tancats a casa i pels diferents fets que es van succeir i esmentaré a continuació.

Tot va començar el dia 12 de març quan el govern de Catalunya va fer saber que el confinament tindria una durada mínima de catorze dies i que per tant escoles, instituts i tota mena de centres formatius romandrien tancats. Tot semblava que només duraria unes setmanes però va acabar convertint-se en una partida inacabable del mític joc de cartes "UNO". El contrincant, la COVID-19, tenia totes les cartes per guanyar la partida amb pallissa històrica inclosa.

La llista d'esdeveniments cancel·lats es van succeir ràpidament. La setmana santa, la qual el jovent lleidatà havia agafat la tradició d'anar a passar a Salou, es va anul·lar, els esdeveniments esportius i d'entreteniment també

es van suspendre i els viatges de final de curs també s'esfumaven lentament del cap dels més joves. Per desgràcia tot feia indicar que les festes majors d'estiu també es veurien afectades. Les males notícies es multiplicaven i els usuaris de les xarxes aprofitaven per matar l'avorriment amb tota mena d'activitats. Alguns es van proposar superar tots els *challenges* als quals eren nominats, entre ells destaquen els relacionats amb el paper higiènic. D'altres es van convertir en gurus del fitness, el ioga o qualsevol altre tipus de pràctica esportiva realitzable dins de casa.

També es van popularitzar els experiments culinaris. Quins desastres. Però per si no n'havia prou amb tot això, van arribar els projectes de perruqueria. Mentre les noies es destrossaven el pentinat amb les tisores, els nois es rapaven el pèl al més pur estil Aron Piper, actor d'una famosa sèrie del moment "ÉLITE".

Els ajuntaments i les associacions dels pobles també es van sumar a l'aventura de dinamitzar l'activitat de la població confinada. La megafonia es feia servir d'altaveu musical com si es tractés d'una festa, es va intentar promocionar els vermuts i els gintònics als balcons i, entre el jovent, es va popularitzar un *challenge* del tipus *JO MAI MAI* a l'Instagram, en el qual es revalorava el nom tradicional de les cases, s'encerclaven algunes de les activitats a les quals havia participat el jovent del poble els últims anys i per últim es triava una cançó que els recordes al poble.

De manera paral·lela, es va normalitzar la situació de viure entre pantalles. Per un costat, Netflix, HBO i d'altres plataformes d'entreteniment es van popularitzar encara més i es van convertir en el passatemp preferit de molts joves. Per l'altre, es va multiplicar exponencialment l'ús habitual d'aplicacions de videotrucades com Skype o Zoom. Per desgràcia les mares, els pares i el professorat també en van descobrir l'existència i els més petits de casa es van veure obligats a ensenyar als més grans el funcionament d'aquestes. Val la pena recordar que la connectivitat a internet d'Artesa de Lleida continuava sent nefasta.

I tot això que sembla més aviat una pel·lícula de

ciència-ficció, és el que han viscut els més joves des de casa durant aquests llargs dies de confinament. Ja per acabar m'agradaria destacar el fet que no tot són males notícies i que del confinament també n'ha sorgit coses entretingudes i divertides. N'és un bon exemple el perfil d'Instagram de @stay.homas que dia rere dia s'ha dedicat a produir cançons relacionades amb el confinament i s'ha viralitzat amb col·laboracions d'envergadura com la d'Oques Grasses, Sofía Ellar, Nil Moliner, Judit Nedderman o Macaco. Al final fer del confinament una situació més agradable és una qüestió d'actitud. Ha quedat demostrat que d'idees no ens en falten.

HO HEM LLEGIT A...

Segre, dimarts 21 d'abril de 2020

Solidaritat per frenar el virus

Més de 140 voluntaris formen el grup Cosim per Tothom, repartits per Lleida ciutat i municipis propers || Demanen material per començar a confeccionar ara mascaretes infantils

L. GARCÍA

LLEIDA | Els lleidatans s'han bolcat des de l'inici del confinament a aportar el seu gra de sorra per combatre la pandèmia de coronavirus. Són molts els que han recorregut a la màquina de cosir per fer material sanitari per a professionals i ciutadans per l'escassetat d'aquestes mesures de protecció. Un d'aquests grups és Cosim per

Tothom, que compta amb més de 140 voluntàries i voluntaris en una dotzena de "comunitats" repartides per Lleida ciutat a Pardinyes, Cappeda, Zona Alta, Ciutat Jardí, Balafía-Secà, Bordeta, Escorxador i Instituts, a més d'Alfés, Artesa de Lleida, els Alamús i Corbins. Una de les coordinadores, Regina Juanola, explica que la iniciativa va sorgir arran de la necessitat

d'aquest material i es van unir forces amb Omplim els Magatzems, que els proporciona el material al costat d'altres entitats com Sanitaris per la República o l'ANC, el monestir de Poblet, empreses, particulars i també el Col·legi de Metges de Barcelona.

El Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Lleida s'encarrega de repartir el material

elaborat a diferents centres, tasca que també porten a terme voluntaris.

Juanola va voler agrair "la gran implicació i l'esforç que fan tots [n'hi ha de totes les edats, fins als noranta anys] i els donants que, amb tota la il·lusió, hi aporten el seu gra de sorra. També a persones com la Mercè, el Francesc, la Vanesa i la Maite, per la seua dedicació". Fins ara,

Cosim per Tothom ha elaborat unes 5.000 mascaretes de cotó, 4.000 màscares sanitàries, 500 bates i 800 petès.

Davant del proper desconfiament dels nens a partir del 27 d'abril, estan preparant mascaretes per a ells, per la qual cosa fan una crida a les persones que puguin donar material de cotó infantil, a més de goma, ja que ja no els en queda.

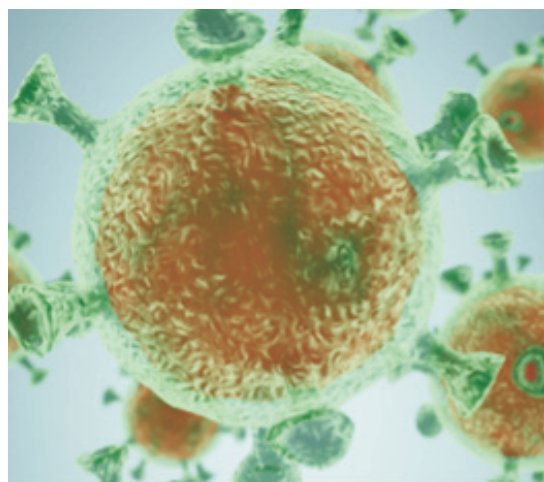
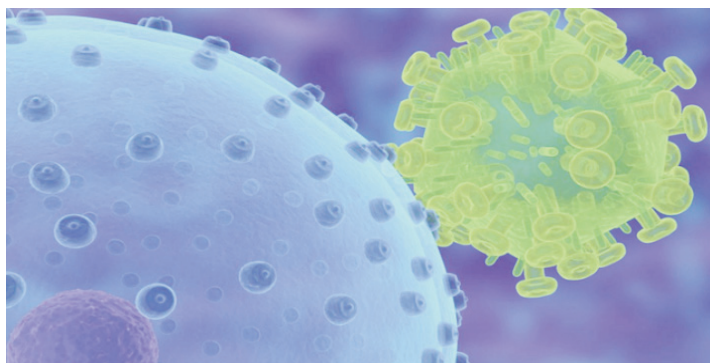
Artesa de Lleida. Els grups reben el material d'entitats, del Col·legi de Metges i del d'Infermeria per fer mascaretes d'ús sanitari, a més de bates per als CAP.

QUÈ ÉS EL COVID-19?

Dra. Dolors Ciutat Falcó

Els Coronavirus són una extensa família de virus que poden causar malalties tant a animals com als humans.

Causen infeccions respiratòries que poden anar d'un constipat banal a malalties greus com el síndrome respiratori d'orient (MERS) i el síndrome respiratori agut sever (SARS). Concretament el Coronavirus 2019 SARS CoV (Covid 19); causant de la pandèmia actual, té un 80% de coincidència genètica amb el SARS causant de l'epidèmia de síndrome respiratori de l'any 2003 a Xina i es propaga de persona a persona. Es va identificar per primer cop a Wuhan

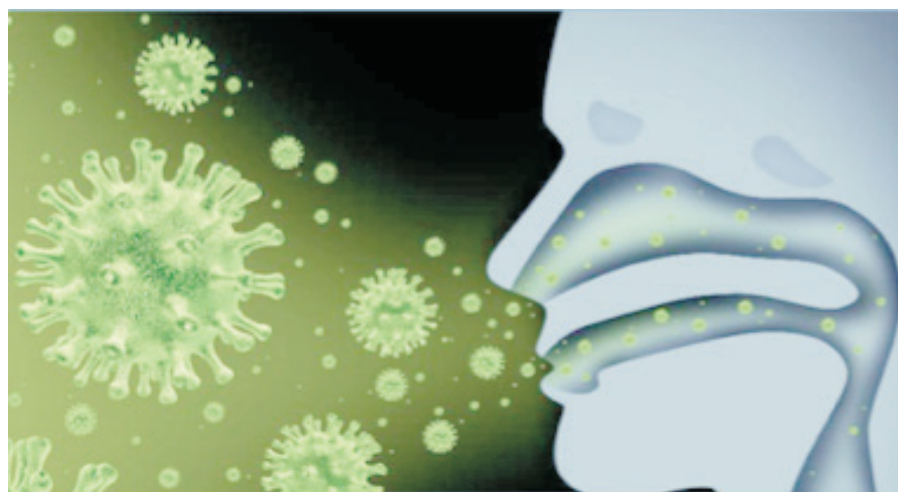
EL 31 de desembre de 2019 l'oficina de la OMS de Xina va rebre una trucada que alertava d'un nou tipus de pneumònia que es propagava d'una manera molt ràpida. El responsable era un nou coronavirus molt semblant al que dues dècades abans (80% de semblança) va causar una epidèmia a la Xina anomenat el SARS CoV. És per això que el nom que van posar a aquets nou virus va ser CoV2.

Aquest virus està format per una cadena de ARN (Àcid ribonucleic) que és el seu material genètic.

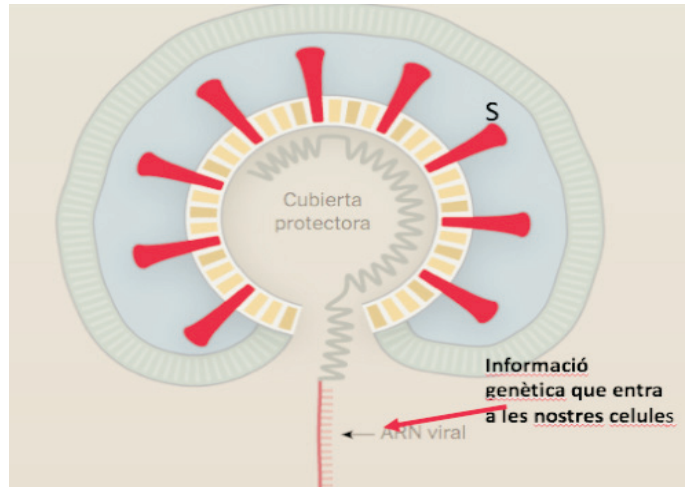
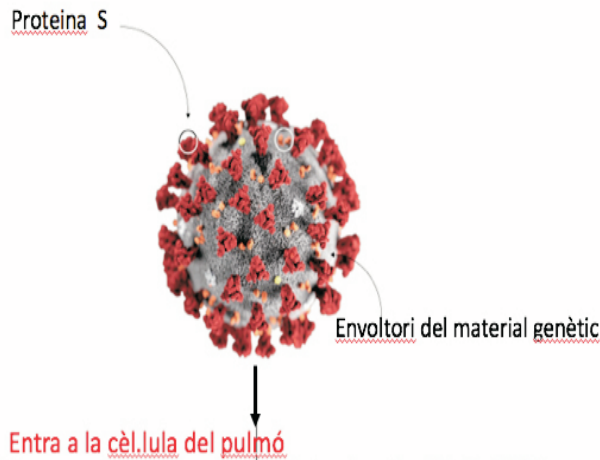
Està recobert per una membrana de la qual sobresurten proteïnes i la que juga un paper més important és la proteïna "S", ja que encaixa amb una proteïna, anomenada ACE2, que tenim a la superfície de les nostres cèl·lules alveolars.

Fonamentalment afecta les cèl·lules del pulmó perquè junt amb cor, ronyó i tub digestiu és on tenim

la proteïna ACE2 i també per la porta d'entrada (nas i boca). Un cop penetra a les cèl·lules pulmonars (alvèols) comença a replicar-se a gran velocitat. Aquesta invasió, obliga a respondre al nostre sistema immunitari. A vegades aquesta resposta inflamatòria complica la malaltia obstruint els alvèols i fent al pacient tributari de respirador artificial per tal de poder captar O₂ per sobreviure i tornar a respirar per si mateix quan hagi passat la reacció inflamatòria.

Vies freqüents d'entrada.

De forma senzilla i aclaridora, podríem fer aquest esquema entenent com a **clau** per entrar a les nostres cèl·lules la proteïna **S** que sobresurt del virus, i el **pany** la proteïna ACE2 que tenim a les nostres cèl·lules alveolars.

Quan la clau ha obert el pany el virus buida el seu contingut genètic dins de la nostra cèl·lula

Un cop el material genètic del virus és dins, la nostra maquinària cel·lular l'identifica com a propi, llegeix les seves instruccions i comença a replicar de manera eficient i ràpida de tal forma que en poques hores "fabrica" milers de còpies del coronavirus

La nostra cèl·lula acaba rebentant i el virus queda lliure per seguir infectant altres cèl·lules del pulmó. És a dir que el cicle del virus seria:

1. Fixació
2. Penetració
3. Síntesi
4. Multiplicació
5. Alliberació dels nous virus

Les dimensions del coronavirus són de 120 a 160 nm i viatja en gotes de 5 micres. Aquestes gotes les alliberem al parlar, tossir, esternudar...

El virus pot quedar-se **VIU** en qualsevol superfície (plàstic, cartró, paper, metalls, vidre...) i hi pot estar potencialment actiu hores o dies.

És per això que és tan important desinfectar les mans amb sabó cada cop que toquem una superfície "sospitosa" i sobretot evitar de tocar-se la cara (ulls, boca i nas).

Sortosament una cosa tan habitual que tenim tots a casa, **el sabó**, ens protegeix ja que les seves "cues" hidròfobes s'adhereixen als lípids de la membrana del virus i el trenquen. No cal dir també la importància de mantenir-se lluny (1 o 2 metres) dels nostres conciutadans perquè no sabem si són portadors de virus o si ho som nosaltres mateixos.

Si hi hagués un confinament TOTAL 2 setmanes, la transmissió cauria en picat quasi fins a 0, ja que el període d'incubació s'estima en 14 dies.

El coronavirus és molt contagiós i el poden transmetre persones amb símptomes molt lleus i fins i tot asimptomàtiques

La taxa de contagis del coronavirus és superior a la de la grip, aquest gran contagi és preocupant, perquè ningú no té immunitat en contra d'aquest virus i per tant tots podem contagiar-nos. S'especula que si es comporta com altres virus de la seva família, a l'estiu amb les altes temperatures el Covid 19 pari la seva transmissió. Però pot quedar en reservoris animals i tornar a l'hivern. És per això que és tan important trobar una vacuna.

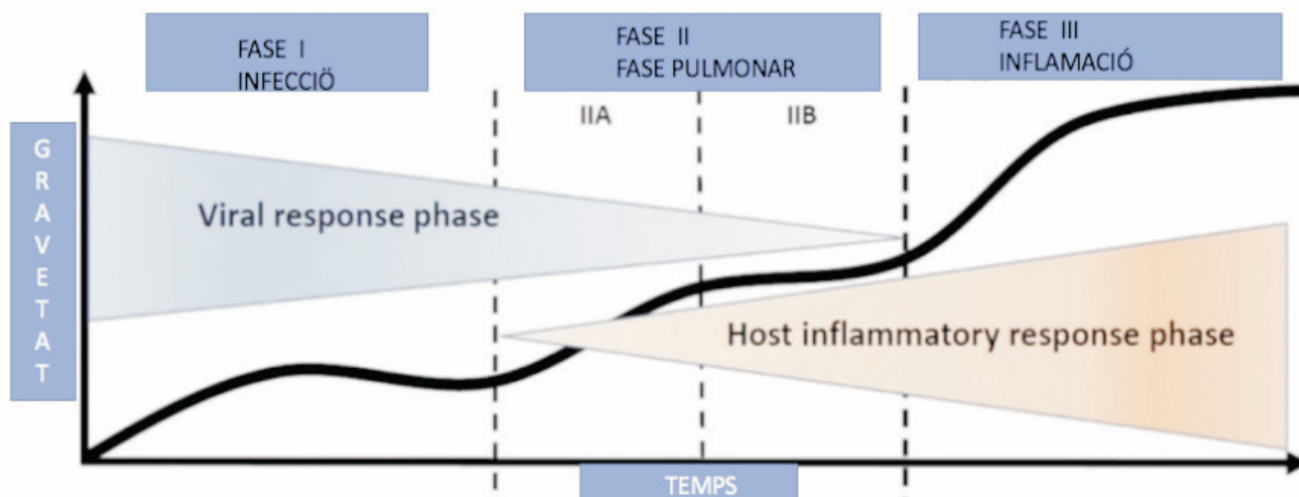
Ningú no pot dir quan hi haurà disponible una vacuna efectiva, però s'especula que estarà llesta el pròxim hivern.

Els contagiats amb coronavirus poden ser asimptomàtics o patir símptomes de menys a més gravetat que es manifesta amb

- Febre
- Tos seca
- Dificultat respiratòria
- Mal de coll
- Cansament, fatiga

La gravetat dels símptomes depèn de diferents paràmetres

- la carga viral que hem rebut
- els medicaments que prenem
- la nostra salut de base, sobretot la pulmonar
- la resposta immunitària que individualment fem en contra del virus
- quantitat de proteïna ACE2 a la membrana de les cèl·lules pulmonars
- i altres factors que potser encara no coneixem

És molt important tractar el pacient el més aviat possible, quan comença la fase de la infecció. La corba de les fases (com es veu a la figura) no és sempre uniforme i depèn de cada individu. La primera fase és tributària de tractament antiviral per baixar la càrrega i la segona i tercera ho és de tractament antiinflamatori.

Malauradament la corba de la pandèmia puja molt ràpid i un cop s'ha arribat al pic més alt de contagis, no baixa tant ràpid com ho ha fet a la primera fase de pujada. La baixada és molt més lenta.

Actualment alguns tractaments s'han mostrat parcialment efectius. Tractaments que s'utilitzen fa temps en altres malalties com per exemple el VIH, la malària o l'èbola.

La comunitat científica mundial està treballant coordinadament compartint dades, cosa que fa esperar que es pugui controlar la malaltia a l'espera de trobar la vacuna i també esperar que el virus no muti de manera significativa.

Ànims!

Quedeu-vos a casa.

TENIR CURA D'UN MATEIX, TENIR CURA DE TOTS

Carme Sirvent García

Qui podia imaginar que un dia no podríem sortir al carrer i deixariem de gaudir de la nostra llibertat de moviment, i sense decidir, escollir una opció que ens ha confinat a les nostres cases per evitar emmalaltir o transmetre la malaltia als altres? Potser només era imaginable en films de ficció futuristes i donats al catastrofisme mundial, o com deia la meva padrina en les tardes d'estiu que passaven juntes, la fi del món, i aquell pànic infantil que m'angoixava i em feia preguntar, al pujar al segon pis, si podia arribar allò que predeia la padrina, que pobra es va passar tota la seva vellesa omplint un rebost, que va quedar oblidat en el moment en què ella va anar a viure per torns a les cases dels fills i més tard a una residència d'avis. Quines coses!

La primera setmana de confinament suposo que la vaig viure com molts, saltant en un camp de mines, d'informació en informació, intentant ficar criteri a les innombrables fonts que arribaven al nostre abast, la segona vaig caure en una mena de pou fosc que gestionava amb grans dosis de neteja i desinfecció, ja hi tinc mania, només em faltava això, però, la tercera setmana vaig alçar la vista i vaig mirar l'entorn, el camp ha fet la seva i la primavera ha continuat el seu curs i aquest fet m'ha sorprès, només l'espècie humana resta confinada. A més la gent n'ha fet cas i s'han organitzat a les seves llars, en balcons, terrats i finestres, hi ha hagut moltíssimes mostres de solidaritat, i s'ha entès que no es pot ficar tothom malalt al mateix temps, perquè els casos greus de la malaltia que provoca el virus Covid-19, tenen necessitat de cures intensives i no hi havia prou llits a l'hospital per donar cobertura a aquesta realitat, per aquesta raó, s'han organitzat nous espais per aquests llits de crítics, s'han desprogramat agendes de totes les especialitats, s'han fet consultes telemàtiques en molts dels casos i s'han obert i tancat plantes hospitalàries segons la necessitat de nous casos. El confinament de les persones

ha evitat l'escalada exponencial de contagis, i això ha deixat començar a respirar l'atenció hospitalària, el seus recursos i la totalitat del seu personal, que és molt divers i necessari en cadascuna de les tasques que realitza.

A partir d'aquí, i tossuts com som els humans, s'ha donat una lliçó de vida, des de tots els àmbits, el món cultural ens ha regalat la seva genialitat, les professions que en diuen essencials, ens han donat les eines de seguretat, i tothom, en la seva mesura, i amb el seu esforç, ha propiciat una mica d'esperança per a tots, fins i tot amb un simple gest, com és protegint els altres del que emetem per boca i nas, portant

una mascareta de les diferents que s'utilitzen com a barrera que, segons la seva composició i ús, té major o menor grau d'eficàcia i que la seva missió és protegir els altres i no a un mateix, però, ens mostra que si tothom fa aquesta acció, tenint cura pels altres, també els altres

en tenen per mi. S'afegeix el distanciament social d'un metre i mig, l'ús de guants, i sobretot no oblidar que al treure'ls cal fer rentat de mans amb aigua i sabó i amb consciència del que es fa, cal rentar-se les mans en la seva totalitat, perquè amb elles ho toquem tot i sense pensar van a la cara, i al nas, la boca i els ulls, que són les portes d'entrada dels virus. Aquest rentat cal fer-lo sempre que es torni del carrer i cada vegada que es cregui convenient, i de tant en tant en una rutina diària.

Malgrat que la factura sigui altíssima, jo també crec que ens en sortirem, i haurem après que no ho podem tot, i sabrem que ens necessitem els uns als altres més del que aquest món global ofereix. Tinc esperança en la ciència, i en els petits gestos de la gent que en la seva cura tenen cura dels altres.

Les necessitats ens han canviat, a tots, no cal tantes coses, no cal emplenar un rebost sense ús, com va fer la meva padrina, ens fan falta les nostres famílies, els nostres amics i amigues, el gaudir tranquil de la nostra natura, no ens cal gaire més per viure, i potser no ho sabíem.

CUIDAR PADRINS EN TEMPS DE LA COVID-19

Montse Olomí Ané

En els temps presents, de la covid-19, hi ha persones grans que viuen soles o són ateses en residències d'avis i àvies amb el que això comporta actualment: estar privats del contacte amb les seves famílies de referència. D'entrada això crea un dilema: és correcte tenir-los allunyats de les seves respectives famílies? O seria millor que continuessin tenint contacte amb les persones que tant necessiten? Aquesta doble pregunta pot comportar diverses respostes, però l'essencial és saber que allò que seria millor per ells i elles, ara és incompatible amb el fet momentani de contagis per la Covid-19.

Les persones grans, que tant necessiten dels seus referents, han hagut de veure restringida, en les seves llars, la visita dels seus éssers estimats, fills i filles, néts i nétes, amistats, veïnat..., amb la resignació que això suposa. I la família cuidadora s'ha d'espavilar per a seguir atenent-los evitant contagis, fent la compra, portant el menjar cada dia i amb trucades de telèfon per saber com estan. Comprovant que, malgrat tot, s'han adaptat a l'episodi corrents de confinament.

Les residències d'avis i àvies, amb els escassos recursos al seu abast, han fet esforços incommensurables per atendre'ls amb les millors condicions possibles. Amb enginy i gràcies a noves tecnologies, faciliten la comunicació per Skype i vídeo trucada de WhatsApp amb els familiars. Això ha permès el contacte, sabem que estan bé i que són forts i fortes. Ja que els nostres padrins i padrines, malgrat la seva fragilitat, s'han

habituat a la nova situació i estan tranquils, serens. És important que les famílies estiguin tranquil·les també, assossegades, en aquesta eventualitat actual ja que les nostres àvies i els nostres avis són atesos sempre per persones que, ja siguin familiars, veïns, voluntariat, professionals, tot i la situació de risc de contagi, no han deixat de donar el millor de si mateixes per tenir-ne cura. Els nostres padrins i padrines són forts, aquesta és la seva gran característica. Han passat de tot i segueixen endavant. I aquests grans valors que ens han transmès: cura, dedicació, esforç, constància, responsabilitat, amabilitat, generositat, agraïment..., els fa encara més admirables. Han cuidat i donat de tot i més, als seus éssers estimats i s'esforçaven per a què no ens faltés res.

Nosaltres amb els valors que ens han transferit generacionalment, hem fet el mateix: estimar-los en el bo i el dolent. I no deixar-los mai sols. Hem de sentir-nos-en orgullosos i orgullosos, han viscut la seva vida joiosos de sentir-se estimats i estimades i això és el millor regal que se li pot fer a una persona. Han tingut la sort de ser feliços i nosaltres també. És el màxim regal que es pot tenir, la felicitat.

Encara que ara no els puguem veure els tenim cada dia al nostre pensament i al nostre cor. En parlem i hi conversem, i seguirem parlant d'ells el dia en que no hi puguem parlar. El nostre pensament sempre busca el record d'aquella felicitat aconseguida, d'aquells moments feliços que hem compartit. Som afortunats i afortunades de que ells siguin com són i de ser com som gràcies a ells i elles.

Vivim el que ens queda amb alegria, positivisme, perquè hi seran sempre. No podem fer més que el que fem: estimar-los igualment en la llunyania. Ens hem de congratular per aquesta actitud de força, de resiliència que tenim davant les particularitats i perquè ens adaptem a tot. Igual que ho fem nosaltres ho fan ells i elles. També s'han ajustat al moment present i estan tranquils, asserenats.

No ens hem de desanimar, les famílies hem d'estar fortes i convençudes que estem fent sempre el millor, convivint amb les circumstàncies que tenim actualment.

Tot sortirà bé!!

ELS ANIMALS DOMÈSTICS I EL COVID 19

Alternativa Ecologista d'Artesa de Lleida

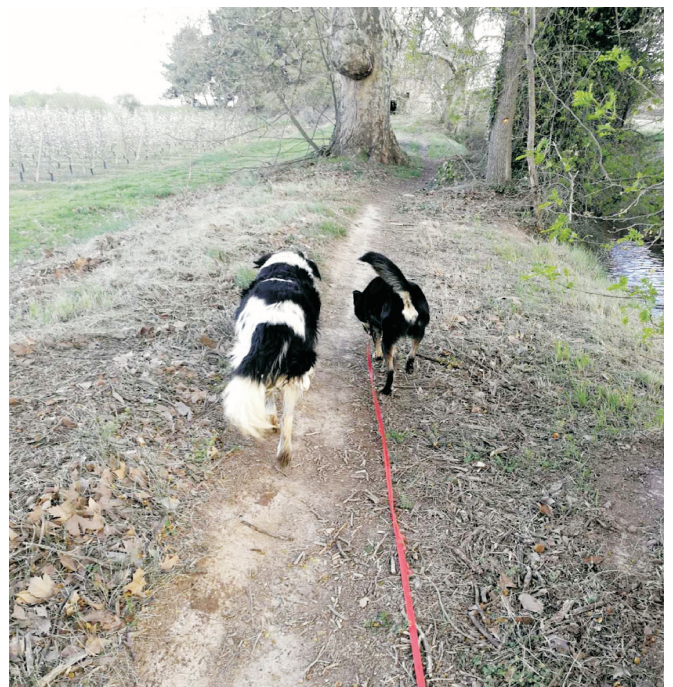
Aquests dies de la pandèmia del coronavirus se n'ha sentit a dit de tots els colors pel que fa a la seva relació amb els animals de companyia; la majoria notícies falses que ponderen l'estat d'alarma en què ens ha posat el virus de marres. Quan les protectores vàrem escoltar que es podia sortir si passejaves el teu gos ja ens vàrem posar en guàrdia i la majoria del voluntariat no donàvem els gossos en adopció mentre durés la part més crua de la pandèmia a no ser que fos una adopció que estigués en vies de tramitació anteriorment. Així doncs, vàrem actuar amb la responsabilitat adient protegint l'animal d'adopcions interessades. Una altra notícia difosa per les xarxes és l'estat crític en què van quedar les protectores quan la gent voluntària es va haver de quedar a casa i la protectora quedava a càrrec de poques mans per atendre els animals. Aquesta notícia és certa ja que el confinament obligava a evitar l'acumulació de personal en un mateix lloc i podem dir que els i les cuidadores principals van haver de fer un esforç titànic per atendre tots els animals; això passava, sobretot, en protectores grans amb una població de 100 individus o més. Afortunadament la Protectora d'Artesa no era una d'elles perquè entre la conscienciació de la gent, la possibilitat de portar-los a Alcanó, que és el CAAC comarcal del Segrià, i alguna adopció que anem fent, la població del nostre centre és molt baixa, i la gent voluntària s'ho va poder combinar sense problemes. Una altra notícia que sí que és certa és l'abandonament d'animals, gats i gossos, per la por al contagi del coronavirus, però, tal com s'ha afirmat en diverses ocasions per part de gent experta en el tema, no hi ha indicis que els animals domèstics puguin patir la malaltia i en cas que la patissin els experts asseguren que no és transmissible als humans. El cas del gos de Hong kong era un fals positiu ja que tenia partícules del virus enganxades al pèl perquè la propietària sí que estava infectada. El que hem d'aprendre sobre el tema és que l'animal, igual que les persones, qui en sigui propietari ha de prendre mesures d'higiene i neteja, sobretot de les potes, i evitar que quan passegi la gent el toqui ja que no podem estar segurs que qui l'acaroni no estigui infectat. Netejar-li les potes en entrar a casa amb aigua i sabó és una mesura que caldria fer sempre, amb coronavirus o sense. Des de l'Associació Mundial de veterinaris de petits animals aconsellen, si és una zona de risc, que prenguin les mesures que tothom coneix: tenir l'animal ben

net i rentar-se sovint les mans quan s'interactua amb ell.

Pel que fa a les colònies de gats, no poden quedar desateses. Es procedirà com sempre, però intentant de no coincidir diferents cuidadores a la vegada a la mateixa colònia. Per tant sembla que el més eficaç és fer-se uns horaris per dies o setmanes; també que es doni menjar sec, com és el pinso, que es netegi bé l'espai i els abeuradors i abans d'entrar a casa que la persona es netegi bé el calçat i les mans i, si pot ser que la roba de carrer, com una jaqueta o pantalons es puguin deixar en espais controlats i no tinguin contacte amb la roba habitual. Es a dir extremar les mesures d'higiene, tal com faríem si anem a comprar o hem de sortir per qualsevol circumstància.

Esperem que passi aviat aquesta situació i que se'ns hagi demostrat, un cop més, que preservar la salut i la vida és el més important. Perquè això sigui possible cal viure en un món sostenible i just on la investigació i la medicina tinguin el lloc que els correspon perquè si no és així de pandèmies n'hi haurà més i més dures encara. Amb els mitjans que tenim avui és una vergonya que el món sencer estigui en aquest estat d'alarma, però aquest ja és un altre tema, així que ho deixarem aquí.

“La natura no és una font inexhaurible de recursos, preservar-la és cosa de tothom”

LA FEMOSA TAN APROP I TAN DESCONEGUDA

Albert Calvera Belló

El passat 31 de gener la sala Maria Lois de la casa de la Cultura de les Borges Blanques fou l'escenari d'una jornada de debat sobre el riu la Femosa., organitzada per varies entitats garriguenques lligades al coneixent, estudi i preservació del territori com l'Associació de Defensa del Patrimoni Natural la Banqueta, El Centre excursionista Borges-Garrigues, l'Ateneu Popular Garriguenc i el Centre d'Estudis de les Garrigues, sota el títol: **La Femosa, tan a prop i tan desconeguda.**

Els conferenciants i presentador de la jornada. D'esquerra a dreta: Eduard Porta, Adrià Masip, Miquel Andreu, Albert Calvera i Joan Maria Morlans.

La sala s'omplí de gom a gom. De ben segur influïren les circumstàncies catastròfiques de les dues últimes rubinades del 23 de gener -pocs dies abans- i la del 23 d'octubre de la tardor anterior. Però la idea d'aquesta conferència realment ja havia nascut en converses molt anteriors entre aquestes entitats, de la necessitat de conscienciar sobre l'existència d'aquest curs permanent i tota la seua conca, tant importants i també tant desconeguts en tots el àmbits, des de la major part de la població fins a les administracions i passant fins i tot pel món acadèmic, com ho demostra, per posar un exemple, el fet que a la gran enciclopèdia catalana se'l consideri erròniament un torrent. La jornada comptà amb la presentació de Miquel Andreu, president del Centre d'Estudis de les Garrigues i la participació de quatre ponents que

desenvoluparen la xerrada en tres blocs. En el primer d'aquests, sota el títol: **El curs fluvial i la conca de la Femosa**, Albert Calvera, del Centre Excursionista Borges, primerament féu una descripció geogràfica i toponímica de tota la conca, des del naixement del seu curs principal, sota el santuari del Tallat, al terme de Vallbona de les Monges, fins a la seua desembocadura al riu Segre, al terme de Lleida, amb tots els seus principals afluents. En total 54,3 km de longitud de curs permanent gairebé en tota la seua totalitat i 343km quadrats de superfície. Seguidament parlà de la importància d'aquest riu en la societat i l'economia del territori, des de la prehistòria, -amb una menció especial a la tasca desenvolupada pel Grup de Recerques arqueològiques la Femosa d'Artesa de Lleida- fins a l'actualitat, fent una ràpida enumeració dels 25 molins fariners que hi trobem documentats i destacant, sobretot, la importància d'aquesta vall com a corredor natural de primer ordre a partir de l'arribada dels romans, convertint-se a partir d'aquest moment, en el passadís ineludible d'una de les principals vies de comunicació de la península ibèrica.

En aquest primer bloc també intervingué l'Eduard Porta de l'ADPN la Banqueta de Juneda, fent esment dels ponts sobre la Femosa desapareguts en aquest terme, per tot seguit, passar a fer una descripció de l'estat de les lleres, distingint clarament dues zones: la conca alta i mitja, de secà, on trobem molts trams on el curs està entubat o abullonat sota terra, amb la problemàtica que això pot comportar quan hi han aiguats importants, i la conca baixa, de regadiu, amb la llera oberta i amb un cabal significatiu i permanent. També parlà de la mala gestió d'aquestes lleres, on la crema habitual que es fa de la vegetació de ribera com a mètode de control ha afavorit la **proliferació de la canya**, com a espècie invasiva, amb les conseqüències greus que comporta, com el taponament, quan hi han avingudes per aiguats, en rescloses i ponts, com també la **desaparició dels petits**

ecosistemes que conviuen en aquests espais.

Finalment, amb una ràpida però molt interessant sinopsi, mitjançant la visualització de fotografies i imatges en vols aeris dels efectes de la rubinada, feu una diagnosi precisa dels danys ocorreguts dels que en destaquem els següents: **-Danys en construccions** (cabanes, granges, habitatges) en estar en **zona inundable** o inclús sobre zona de pas preferent (com la benzineria del Salat).

-Trencament d'infraestructures coma ara camins, carreteres, via fèrria, canal d'Urgell en el punts on hi ha un encreuament amb el curs natural degut a un **infradimensionament de les conduccions** que haurien de poder suportar millor les crescudes de cabal

-S'observa afectacions més greus en els cultius i marges en els trams entubats on no **existeix la llera oberta que absorbeixi una part de l'aigua**.

-Embussaments en ponts i conduccions per acumulació de canya. S'hauria de controlar la seua propagació canviant algunes pràctiques, com ja hem dit, gens favorables per a una òptima gestió de la vegetació natural del riu.

-Esllavissades i erosió dels sòls fèrtils en els trams on s'ha **destruït la vegetació de ribera**. Tots aquests van ser els efectes causats o agreujats pel fet de no respectar la llera i les zones inundables o modificar el curs natural d'aquest riu com també, adhuc, la vegetació, i que demostren una falta de noció i menysteniment de la realitat d'aquest.

En la següent ponència, **les causes de la rubinada**, Joan Maria Morlans, col·laborador del quinzenal Som Garrigues, ens explicà, fent una **anàlisi meteorològica**, com i per què es formà la gran gota freda que descarregà aquestes quantitats històriques del mes d'octubre. Una llevantada de manual que habitualment pot deixar registres de fins a 80 o 90 litres per metre quadrat però que degut a la baixa inèrcia que portava la pertorbació i la situació just al nord d'un petit anticicló provocà l'estancament d'aquestes dues masses d'aire creant una línia de convergència amb una precipitació constant i molt intensa durant 24h que finalment deixà fins a quantitats superiors als 300 litres a la zona de l'Albi i Vinaixa, a les capçaleres del Brugosa i els Gorgs. També coincidí amb els anteriors conferenciants en el fet evident que l'estat de les lleres influí en l'amplificació dels efectes dels aiguats per les barreres que es trobà el pas de l'aigua i sobretot en el trams on el curs està entubat, com s'ha

pogut comprovar sobretot a la zona de la Vall de Vinaixa.

I per acabar la seua intervenció també parlà dels períodes de retorn d'aquests aiguats tan destructius, comparant-los amb els de Santa Tecla de 1874, i sembla que estadísticament estarien sobre els 150 anys, dada que encara fa més extraordinària la segona rubinada de gener al cap de tres mesos que trencaria aquesta seqüència. Per últim i per tancar la xerrada, en **perspectives i Futur de la Femosa**, Adrià Masip, especialista en restauració ecològica d'espais humits, feu una exposició molt didàctica del procés de funcionament general dels rius, fent entendre que aquests no són només l'aigua que veiem baixar, sinó també la que no veiem i que circula per sota (aprox. un 50% de la total), com també l'espai que han de tenir lliure al dos marges de la llera i que conforma el llit del riu, necessari per a contenir les crescudes d'aquest. El fet de no respectar aquest llit ocupant aquesta zona, provoca l'acanalament de la llera, augmenta la velocitat de l'aigua i l'erosió, com també els danys quan hi ha desbordaments.

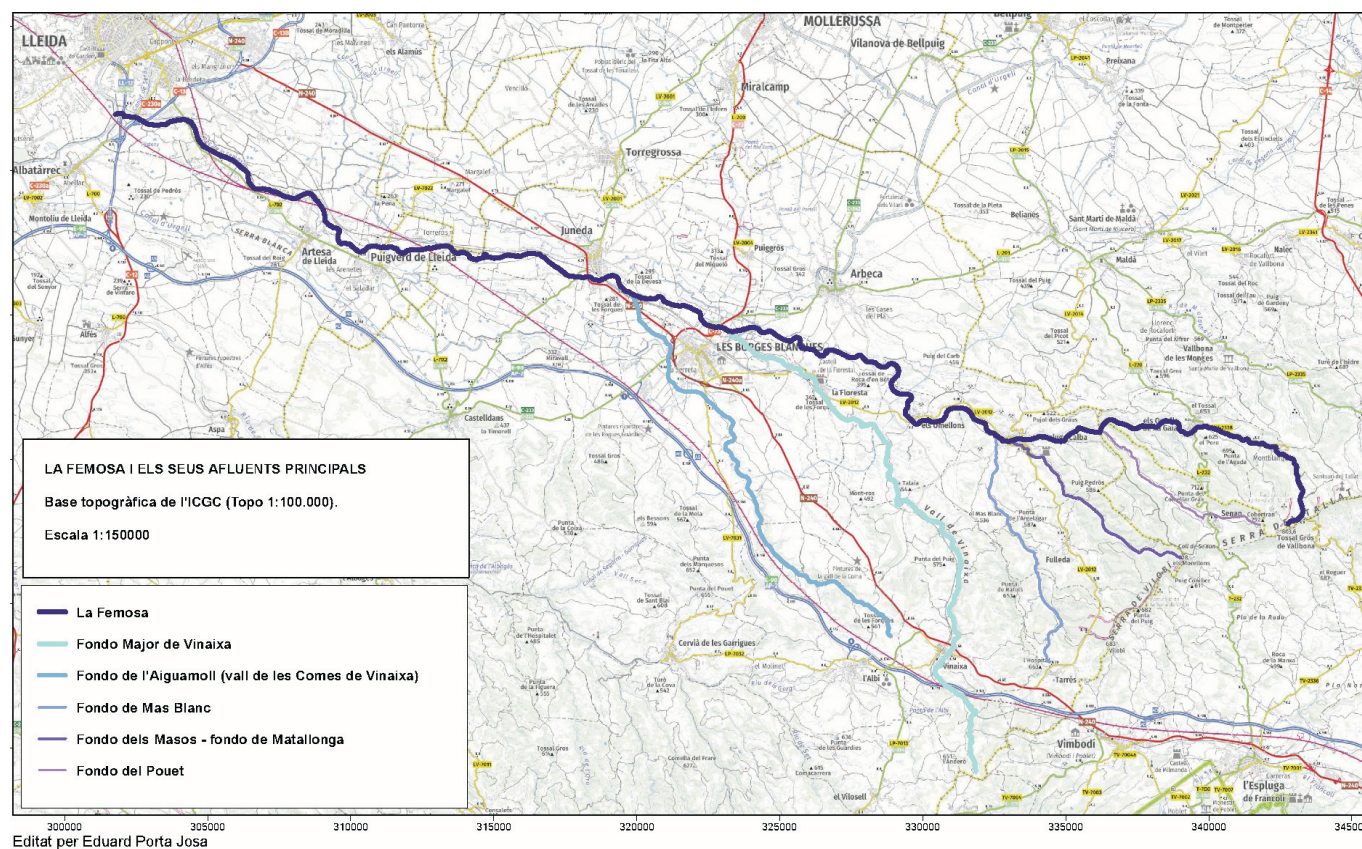
Segons Masip, aquests rius com la Femosa, a diferència dels que naixen en zones més muntanyoses o els grans corrents com el Segre o l'Ebre, són cursos de menys entitat i cabal, que tot i tenir una conca prou considerable, arriba un dia que la gent del territori s'obliden de la seua existència i per tant es deixa de valorar correctament el tractament que se'ls ha de donar. Com a especialista, proposa una solució intermitja que tingui en compte tant el medi natural com la producció agrícola i que representi la **recuperació de la llera** tot deixant l'espai de creixement en els trams que sigui necessari, i preservant la vegetació natural que estableix la terra i amb la premissa bàsica de més zona inundable, menys inundacions. En conclusió: **recuperar el funcionament natural del riu sense perdre capacitat productiva**, que a la llarga ha de ser la solució més lògica i econòmica, i més considerant la perspectiva climàtica que sembla que es presenta en un futur molt pròxim. Ja per finalitzar l'acte es presentà el cicle de sortides de camp, **Descobrim la Femosa**, que estaven previstes realitzar aquesta primavera però que degut a l'estat de confinament per la pandèmia del Covid-19, tan sols es va poder dur a terme la primera a la Vall Major de Vinaixa el passat 7 de març. La resta per ara han quedat posposades.

PROPOSTA DE MOCIÓ PEL REONEIXEMENT DE LA FEMOSA I EXIGIR UNA GESTIÓ ADEQUADA

Proposta de moció adreçada als diferents ajuntaments de la Conca de la Femosa amb l'objectiu d'aconseguir el reconeixement que aquest curs fluvial es mereix i exigir-ne una gestió adequada. Proposta elaborada per ADPN La Banqueta, Ateneu Popular Garriguenc, Centre d'Estudis de les Garrigues i Centre Excursionista Borges – Garrigues.

Exposició de motius:

La Femosa té el seu origen en les serres de l'Urgell i la Conca de Barberà i hi podem distingir bàsicament dos cursos principals: el Brugosa o Fondo Major, que neix a la partida dels Pardamunts, a l'extrem sud de Vinaixa, i el fondo del Trull - Rinet que neix a la serra del Tallat (a Vallbona de les Monges). Ambdós s'uneixen al terme municipal de les Borges Blanques, aigües avall de la Font Vella, on el curs fluvial ja conegut com la Femosa segueix el seu curs passant per Juneda, creuant les poblacions de Puigverd de Lleida i Artesa de Lleida, ja al Segrià, per acabar desembocant al Segre entre Lleida i Albatàrrec.

Després dels aiguats i el desbordament d'aquest curs a octubre de 2019 i gener de 2020 i dels danys que va ocasionar; la Femosa està més present que mai. **És moment de valorar el que ha passat i treure'n conclusions; i ahora, fer efectives les següents actuacions, que considerem necessàries per fer front de forma integrada a futures avingudes i per aconseguir la millora ambiental d'aquest riu (actualment mal anomenat Torrent).**

Manifestem:

Atenent, a criteris tècnics i científics, sempre en benefici de tots els actors socials i econòmics locals implicats i prioritant el bé comú, instem les administracions locals, comarcals, provincials, autonòmiques i estatals a:

1.- Obtenir la consideració de riu o rierol, a diferència dels torrents, la Femosa porta aigua durant

tot l'any. La longitud del curs fluvial és de 54 km i la superfície de conca de 34.270 hectàrees, i compta amb més de 32 afluents subsidiaris i vint-i-sis molins fariners documentats.

2.- Conservació de la vegetació de ribera existent, al llarg d'aquest curs trobem de forma esporàdica vegetació de ribera que caldria conservar. Tal com argumenta l'*Agència Catalana de l'Aigua* i altres experts, contribueix a esmorteir l'impacte de les crescudes i a absorbir inundacions i a millorar la qualitat de l'aigua (com a filtre natural que fixa sediments i capta nutrients, matèria orgànica i contaminants).

3.- Eliminació progressiva de la canya dels marges així com altres espècies invasores, substituint-les per espècies vegetals autòctones. Això permetria crear les condicions adequades per afavorir la biodiversitat i la connectivitat ecològica.

4.- Retornar a cel obert aquells trams que s'han soterrat tan de la Femosa com dels seus afluents.

5.- Eixamplament de la llera i recuperació dels metres més propers a la llera de la Femosa com a única mesura eficaç a mig i llarg termini per fer front als cabals de les futures crescudes importants, potencialment perilloses pels béns i persones. Cal prioritzar l'actuació en aquells trams que actualment compten amb un marcat estrenyiment per afavorir activitats agrícoles, industrials i lúdiques que han estat situades en zones inundables dins dels períodes de retorn de 50/100 anys.

6.- Replantejament d'algunes llicències atorgades situades a pocs metres de la llera.

7.- Realitzar estudis hidrològics i avaluar les canalitzacions, terraplens perpendiculars al curs del riu i rescloses que puguin dificultar el pas de l'aigua, en cas que es repeteixen aiguats com els dels darrers mesos.

8.- Retirada de peces de formigó de la llera i la mitigació de l'impacte visual d'alguns elements situats a la pròpia Femosa.

9.- Promocionar la Femosa a través de plafons informatius i rutes que donin a conèixer el seu curs fluvial; així com la seva importància al llarg de la història per l'assentament de poblats des de la prehistòria i la multitud de molins fariners que existien al seu curs.

Instem a totes les administracions implicades a no prendre decisions i actuacions precipitades sense el consens entre tots els actors, i que siguin contràries als punts anteriors. Aquests punts són prioritaris i imprescindibles per a una correcta gestió del territori que pugui fer front i preveure nous episodis.

Ja n'hi ha prou de viure-hi d'esquena, de posar-hi traves constants i de no voler entendre la seva funció com a canalització d'un curs fluvial important. Tot i la seva reduïda activitat en condicions normals, de vegades ens recorda amb fúria la seva autèntica missió. I només coneixent-la com es mereix, serem capaços de convida-hi de la millor manera possible.

Juneda- Les Borges Blanques, 20 d'abril de 2020

Inundacions de La Femosa al terme d'Artesa i Puigverd l'octubre de 2019 (Foto: Agents Rurals).

CRÒNIQUES DEL CF ARTESA DE LLEIDA

Eudald Pijuan Mor

CF Artesa de Lleida 1 – CF Puigvertenc 1 (09-02-2020)

El derbi acaba en taules

L'Artesa i el Puigverd empaten a un en el derbi disputat aquest diumenge al nostre poble, després d'un vibrant partit on es podria dir que el resultat final va fer justícia al gran partit que es va veure damunt del terreny de joc. Tothom sap que en un partit com aquest les forces s'igualen i poca importància té la situació de cadascun dels equips en la classificació. Això es va demostrar durant els 90 minuts amb la igualtat en el joc que hi va haver en la majoria del temps, tot i que als volts del minut 30 de partit el central visitant Barberà va ser expulsat, en veure la segona targeta groga en pocs minuts, i semblava que això posaria les coses més fàcils a l'equip artesenc, conforme anés avançant el partit i el cansament afectés al conjunt visitant. La segona part va demostrar just el contrari, ja que el Puigverd va saber jugar molt bé les seves cartes amb un home menys i no va ser fins al minut 78 on, després d'un gran desplaçament des del mig del camp, Mamadú engaltés una increïble volea, just a la frontal de l'àrea gran, per posar el primer gol al marcador. De fet, es podria dir sense por a equivocar-se que és el millor gol que hem vist aquest any al poble. Aquí, l'Artesa semblava tenir-ho tot a favor per endur-se els 3 punts, però tothom sap com són els derbis i el Puigverd va reaccionar just 2

Els capitans de l'Artesa, Ferran Peiró i del Puigvertenc, Gerard Herrera, amb l'arbitre a l'inici del partit.

minuts més tard quan, a la sortida d'un córner, va marcar el gol que significaria l'empat a 1 final al marcador. Els 10 últims minuts de partit van ser de desgavell absolut, amb l'Artesa abocat a l'atac sense les idees gaire clares i el Puigverd esperant a la contra, on va disposar d'alguna ocasió clara per emportar-se el derbi. Tot i això, al final, taules al marcador.

Una setmana més, l'afició va estar excepcional i es mereixia la victòria més que ningú. No va poder ser, però estem segurs que ho continuarem donant tot de cara a nous partits. També, agrair al Puigvertenc i la seva gran afició l'espectacle i el gran ambient que es va viure tant a dins com a fora del terreny de joc. Esperem seguir gaudint d'aquest gran derbi molts anys més!

CF Artesa de Lleida: C. Quintero, O. Liarte (C. Camí), F. Peiró, I. Borrell (M. Rodríguez), Mamadú, M. Milovanovic (A. Blanco), A. Fontanet, E. Lahuerta, Sean (Sekou), G. Palou (E. Liarte) i J. L. Castillo.

CF Puigvertenc: G. Andrés, K. Ogbabora, J. Barberà, G. Herrera, A. Garcia, L. Cissé (F. Wawro), A. Gargallo, M. Andrés, R. Besó, F. Ndiayé i D. Queralt (M. Castelló).

Jugades de l'Artesa a l'àrea del Puigvertenc.

CF Vilanova de la Barca 4 – CF Artesa de Lleida 2 (16-02-2020)

Derrota justa i inapel·lable a Vilanova de la Barca

El partit començava amb bon peu per l'Artesa que, tot i un inici dubitatiu, s'avançava al marcador al minut 21 després que Blanco rematés al fons de la xarxa una pilota morta a dins de l'àrea. L'alegria va durar poc per l'equip artesenc que veia com 5 minuts després, a la sortida d'un córner, el Vilanova empatava al partit amb un gran gol des de la frontal de l'àrea. Abans de la mitja part, al 39, l'equip local aconseguia remuntar el partit després de transformar un penal, xiulat correctament per l'àrbitre.

Ja en la segona part, l'Artesa no aconseguia canviar la dinàmica del partit, marcada pel control visitant però la solvència en atac dels locals. Fruit d'això, al 57, el Vilanova augmentava les distàncies al marcador. Quedava suficient partit per treure alguna cosa positiva del partit i l'Artesa es va abocar de forma clara a l'atac. En una d'aquestes jugades, es va provocar un penal, també clar, que Castillo el convertiria en el 3 a 2. Encara quedaven 10 minuts de partit, però va ser el Vilanova que en una jugada a la contra va sentenciar el matx amb el definitiu 4 a 2 que tancava el marcador del partit.

CF Vilanova de la Barca: M Camí, I. Cerdà, A. (O. Bouadel), Llobetó, K. Cerdà (E. Valere), G. Rodríguez, P. Llovera, S. Rabhi (A. Deme), I. Vidal (R. Rodríguez), J. Pelipe i R. Abiang.

CF Artesa de Lleida: C. Quintero, F. Peiró, I. Borrell (G. Palou), E. Liarte (O. Liarte), Mamadú, M. Milovanovic, A. Blanco, A. Fontanet (M. Rodríguez), E. Lahuerta (Boubacar), Sean (Sekou) i J. L. Castillo.

CF Artesa de Lleida 0 – CF Alcarràs B 1 (20-02-2020)

2ª derrota consecutiva, i a casa!

L'Artesa va perdre el partit jugat el dijous de la setmana passada, contra l'Alcarràs B, que corresponia a la jornada 18, ajornada setmanes enrere. Derrota dura per 0 a 1 que suposa sumar 1 dels 9 últims punts possibles.

El partit va començar prou bé pel nostre equip que va dominar amb prou solvència els primers 25 minuts de partits, tot i no crear grans ocasions en atac. El partit es va anar igualant conforme s'arribava a la mitja part, encara que en cap moment ni l'Artesa ni l'Alcarràs B va culminar cap jugada.

Ja en la segona part, l'Artesa va provar un canvi

Corner contra la porteria de l'Alcarràs.

de sistema dins del terreny de joc que no va funcionar massa bé. L'equip visitant va començar a emportar-se la majoria de pilotes disputades i l'Artesa donava la sensació de tenir l'equip trencat. Tot i això, aquest estil propiciava que l'equip pogués sortir al contraatac amb molt perill. Amb això, l'Artesa va disposar d'un parell d'accions per avançar-se al marcador, que no va saber convertir. Finalment, al minut 87, la mala fortuna es va apoderar de l'Artesa i en una sacada en llarg del porter, i després d'una sèrie de malentesos de la defensa, l'Alcarràs B va marcar l'únic gol del partit que suposava la derrota final del nostre equip.

CF Artesa de Lleida: C. Quintero, O. Liarte (E. Liarte), F. Peiró, I. Borrell, Mamdú, M. Milovanovic (J. Pijuan), E. Lahuerta, G. Sellart (M. Rodríguez), Sean (G. Palou), B. Balde (C. Camí) i J. L. Castillo.

FC Alcarràs B: D. Badia, S. Miró, D. Diaby (E. Galetta), J. Castillejo (X. Casals), S. González (D. Fuster), J. Parra (S. Subias), A. Sanjuan, D. Fernández (Y. Alcaraz), B. Rahali, F. Lacruz i G. González.

Jugada de l'Artesa a l'àrea de l'Alcarràs.

CF Artesa de Lleida 0 – CF Pardinyes 2 (01-03-2020)

La inèrcia negativa condemna l'Artesa

Partit obert de principi a fi en què el resultat final va estar més condicionat per la inèrcia dels equips que no pas per una clara superioritat rival. La primera part es va a jugar a un ritme baix, fet normal donat les característiques del partit, i amb un final cruel per l'equip artesenc. Quan semblava que s'arribaria a la mitja part amb empat a 0 al

Jugada del Pardinyes a l'àrea de l'Artesa.

marcador, just a l'últim minut, el Pardinyes va aprofitar una centrada lateral combinat amb el desencert de la defensa local per marcar el primer.

La segona part va començar amb l'Artesa encara una mica desconcertat pel gol visitant. Però, un cop passats els minuts i amb els canvis, es va anar despertant i creant ocasions de perill. El perill local anava en augment i cada cop més l'empat aparentava ser el resultat just i inevitable al final del partit. Tanmateix, l'Artesa va perdonar i no va saber fer gol. Finalment, en l'últim minut de partit, el Pardinyes va aprofitar un contraatac per a provocar un penal clar, que va transformar i es va convertir en el final 0 a 2.

CF Artesa de Lleida: C. Quintero, O. Liarte, F. Peiró, M. Rodríguez (M. Milavanovic), E. Liarte, Mamadú, E. Lahuerta (A. Blanco), Sean (Sekou), C. Camí (A. Fontanet), G. Palou (J. Pijuan) i J.L. Castillo.

CF Pardinyes: F. Capdevila, J. Reyes, A. Aparicio, J. Torres, À. Romero (J. Expósito), A. Monforte (G. Gort), F. Torres, E. García, J. C. Romero (I. de la Iglesia), J. de Castro i C. Mora (A. Rodríguez).

Gol de penal del Pardinyes.

CE Benavent 1- CF Artesa de Lleida (08-03-2020)

Incapaçs de trencar la mala ratxa
 En l'estrena a la banqueta artesenca del nou

entrenador, l'Albert Pérez, l'Artesa va ser incapaç de fer bona la dita "entrenador nou, victòria segura" i va perdre en la seva visita al camp del Benavent per la mínima, 1 a 0.

El nou entrenador va proposar algunes modificacions al joc de l'equip, però les inèrcies dels dos equips van quedar demostrades al camp. Mentre que l'Artesa acumula la 4a derrota seguida, el Benavent porta els seus últims 4 partits (sumant el de l'Artesa) saldats amb victòria, que l'enfilen a la part alta de la classificació. Tot i això, el partit va ser igualat en tots els moments i només un gol al principi del partit, al minut 14, va permetre al Benavent fer un joc més tàctic i defensiu a partir d'aquell moment, que l'Artesa va ser incapaç de contrarestar. En definitiva, va ser un partit on s'hagués pogut obtenir un resultat positiu, però la veterania i el saber fer rival es van imposar al final dels 90 minuts.

CE Benavent de Segrià: P. Costa (D. Díez), D. Misut, R. Carrasco, A. García, J. Ortega, Ch. Bounoua, I. Oliveira, F. Font, V. Teixiné (S. Andrés), Héctor i S. Marchante

CF Artesa de Lleida: C. Quintero, O. Liarte (A. Fontanet), Ò Márquez (M. Rodríguez), E. Liarte, Mamadú, J. L. Castillo, M. Montlleó, E. Lahuerta, Boubacar, J. Pijuan (Sean) i Sekou.

EL FINAL DE LA LLIGA

La Federació Catalana de Futbol dóna per acabada totes les seves competicions, entre elles la del grup 13 de 3a Catalana, arran de la situació provocada pel Covid-19.

Així doncs, la derrota davant el Benavent el passat 8 de març per 1 a 0 (en l'estrena del nou entrenador Albert Pérez) es converteix en el darrer partit d'aquesta temporada del nostre equip.

La lliga finalitza amb el CF Artesa de Lleida situat en la 7a posició, amb 33 punts, després de 23 jornades disputades, que s'han saldat amb 9 victòries, 6 empats i 8 derrotes. Acabem també amb 43 gols a favor i 33 en contra, sent el nostre màxim goleador Guillem Palou, amb 11 dianes. Aquest lloc a la classificació, deixa l'equip sense cap possibilitat d'hipotètic ascens o descens, sigui quina sigui la decisió que prengui la FCF al respecte en els propers dies.

Des del club, volem acabar agraint a l'afició tot el suport que ens ha donat al llarg de l'any i esperar que la temporada que ve, si la situació ens ho permet, ens retrobem al camp. Som-hi Artesa!!!

CLASSIFICACIÓ FINAL

Nom	Punts	J	G	E	P	F	C
CF Pardinyes	49	23	15	4	4	56	29
SCF Pinyana	48	23	15	3	5	54	25
CF Soses	47	23	13	8	2	53	27
CE Benavent de Segrià	47	23	14	5	4	48	26
CE Alguaire	44	23	12	8	3	60	23
CF Alcarràs	42	23	13	3	7	57	42
CF Artesa de Lleida	33	23	9	6	8	43	33
AE Alcoletge	33	23	8	9	6	31	30
AE Golmés	32	23	10	2	11	50	44
AT Alpicat	29	23	8	5	10	44	46
AT Almacelles	27	23	7	6	10	31	33
CE Aitona	26	23	7	5	11	31	42
EF Tremp CE	26	23	8	2	13	44	77
CF Rosselló	21	23	4	9	10	24	41
CF Vilanova de la Barca	20	23	5	5	13	33	60
CF Puigvertenc	20	23	5	5	13	27	49
CF Arbeca	16	23	5	1	17	36	67
CF Albagés	15	23	3	6	14	18	46

ENTRETENIMENTS

MOTS ENCREUATS

Miquel A. Navarro

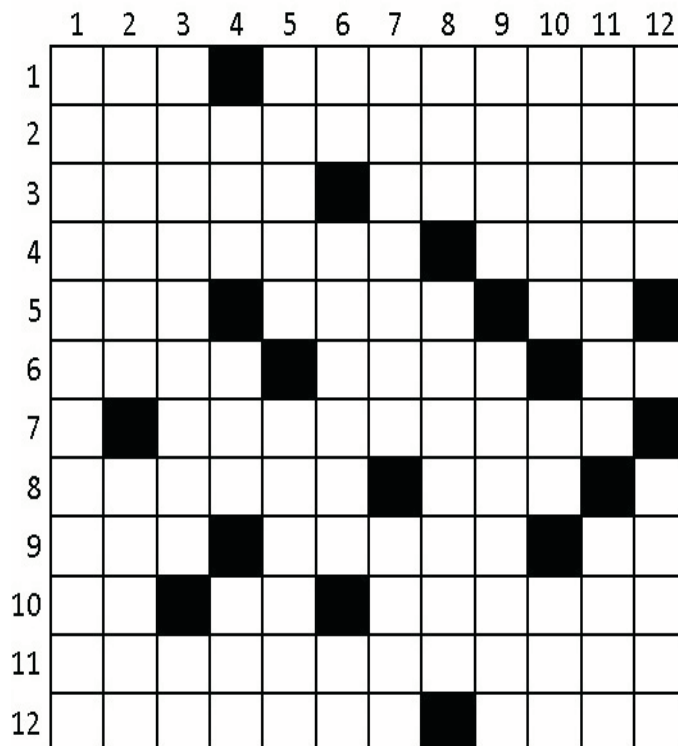
Solucions a la pàgina 39

HORIZONTALS

1. Llistat de treballadors. Entrada, recepció. 2. Relativa a l'Església. 3. Aresta d'un angle. Arenós, que conté arena. 4. S'ofega respirant. Metzina, tòxic. 5. El de Janeiro. Fil de coure. Crit per aturar un cavall. 6. Pertanyent a les muses. Al revés, del mar. Nota musical. 7. Punt eròtic. Relativa a la acetona. 8. Mani, doni ordres. Nau, embarcació. Zero. 9. Allà, (adverbi). Al revés, coses pesants. Formació Professional. 10. Doble vitamina. Acaba infinitius. Orgull, arrogància. 11. Arreglaries alguna cosa. 12. Imatge en forma d'estel. Membrana embrionària.

VERTICALS

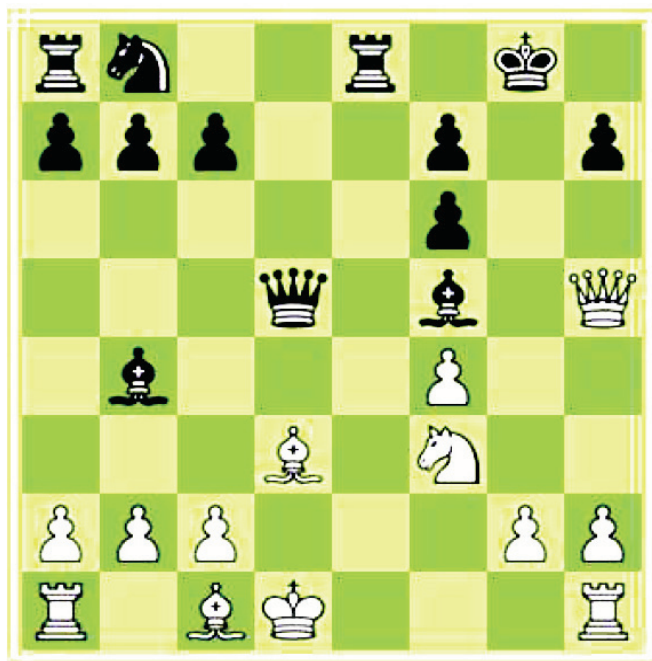
1. Arrissarà, farà un caragol. 2. Si és bona, no la deixis passar. Un saler tot desfet. 3. Cert refresc àcid. Sense traducció. 4. Període llarg de temps. Institut Català d'Economia. ET. 5. Al revés, escoltada. Deixin sortir abans d'això. 6. Cinc-cents u. Inflamació de l'iris. Quin mal em fa. 7. Figura de proa. Mesura de superfície. 8. A la torre de Pisa li falta la porta. El número 9 de la baralla. 9. Lletres consecutives. Cridarà com el gat. 10. Roca molt dura. Cent cinquanta. El punt més elevat. 11. Plena de pus. Venen sense cobrar. 12. Lloc de pau i d'aigua. La dèbil. Planti cara, confronti.

PROBLEMA D'ESCACS

Albert Batiste

Juguen negres i guanyen en 2 moviments.

ENIGMA

Ens sabríeu dir com es diuen els estris de la imatge i per a què serveixen?

Solució a l'enigma del mes passat:
Eren ganxos de matadors de porcs.

SOPA DE LLETRES

Miquel Àngel Navarro

Busqueu en aquesta sopa de lletres 12 noms de cases d'Artesa, potser algunes ja desaparegudes.

B	R	E	N	I	L	O	M	I	M
A	T	R	H	O	X	L	O	A	J
T	A	E	U	G	V	A	R	H	M
E	G	U	D	O	D	C	E	D	E
R	N	I	G	R	E	I	U	M	L
B	A	Z	O	L	A	M	I	N	I
A	I	F	I	D	Z	L	X	A	S
C	R	N	Y	V	I	O	L	I	O
N	A	U	R	A	X	E	Z	A	H
E	M	C	O	S	I	J	U	M	G

SUDOKU

Lluís Gil

			1			2	
		9	6			1	8
				4	8		6
		1			3	2	
							4
		5	9				
		3	2				6
8	1				7	5	
	7	2		8			

LA CUINA FEMOSA

Lluís Gil Fontanet

El grup de cuina de La Femosa presenta
CREPS DE PEIX

Ingredients per a 4 persones

2+1 ous

1 tall de lluç gros

1 tall de rap normal

100 g de gambes pelades

• llimona

1 copa de vi blanc

1 ceba

2 alls

Julivert

Pebre roig

• de llet per la beixamel

2 cullerades de llet i 2 de farina per cada

ou

Nou moscada

Temps de preparació 40 minuts

Els creps són un plat on la fantasia es pot deixar volar i més en època de confinament i justament amb combinació amb el peix i les gambes fan un conjunt la mar de bo.

En una plata posarem el peix i les gambes amb la copa de vi blanc, un pols de sal, un raig d'oli, el suc de mitja llimona, una fulla de llorer i s'enforna.

Es fa un sofregit de ceba amb els alls als quals haurem tret el grill, el julivert i una mica de pebre roig que afegirem a l'últim moment.

Traiem el peix del forn i l'esbocinem, i s'incorpora al sofregit afegint-hi el rovell d'un ou.

Es baten els dos ous, 4 cullerades de farina i quatre cullerades de llet i fem les creps en una

paella petita amb unes gotes d'oli, emprant 3 cullerades per cada crep i donant-li la volta quan estigui rossa.

Es fa la beixamel amb la farina, llet, nou moscada, oli i sal.

Es posen dues o tres cullerades de beixamel al sofregit amb el eix i s'omplen els creps amb la preparació anterior, es posen en una safata, es cobreixen amb la resta de beixamel i es posa al forn fins que estigui gratinat.

Una altra manera de presentar els creps a l'estiu és acompanyant-los amb espàrrecs i una mica d'allioli.

TARONJA AMB PLÀTAN FREGIT

Ingredients per a 4 persones

3 taronges grans

3 plàtans

Una mica de sucre morè

50 g de mantega

1 copeta de rom

Temps de preparació 15 minuts

Aquestes postres que us proposem, encara que la seva matèria primera sigui de fàcil adquisició, té el mèrit de l'originalitat de la seva execució.

Es pelen les taronges i es tallen a rodanxes no gaire primes, s'estenen pel fons d'una safata de servir i s'ensucen amb el sucre morè.

Es pelen i es tallen a rodanxes els plàtans i es fregeixen amb mantega. Es posen els talls de plàtan fregit tot formant una segona capa sobre la taronja.

A la paella afegim la copeta de rom a l'oli que ha quedat i es deixa cremar una estona. Un cop apagat ho escampem per sobre de les capes de fruita. Se serveix una mica calent.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament973 16 71 62
 Assistent social: dimecres alterns.....973 16 71 62
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9h
 Farmàcia.....973 16 72 04
 Veterinari de la Protectora Local:
 Emma Solé.....618909512

Clínica Ica Natura (Pardinyes):.....973228222
 Clínica Riu Ebre (Cap Pont):.....973216549
 Metge.....973167291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius
 tot el dia .973 14 20 29 / 973 14 20 33
 Museu: 973 16 71 62 (Ajuntament, hores convingudes)

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS

1. ROL. ADMISSIÓ. 2. ECLESIASTICA. 3. CAIRE. SAULÓS. 4. ASMÀTIC. VERÍ. 5. RIO. ARAM. XO. 6. AONI. MARÍ. SI. 7. G. ACETÒNICA. 8. ORDENI. IOL. O. 9. LLA. LLAST. FP. 10. AA. ER. ELECIÓ. 11. RESTAURARIES. 12. ASTÈRIA. AMNI.

VERTICALS

1. RECARAGOLARÀ. 2. OCASIÓ. RLAES. 3. LLIMONADA. ST. 4. ERA. ICE. ETE. 5. ATESA. ENTRAR. 6. DI. IRITIS. UI. 7. MASCARÓ. ÀREA. 8. ISA. MANILLA. 9. STUV. MIOLARÀ. 10. SÍLEX. CL. CIM. 11. ICOROSA. FIEN. 12. OASI. I. OPOSI.

SUDOKU

6	8	4	1	3	9	7	2	5
3	5	9	6	7	2	4	1	8
1	2	7	5	4	8	9	3	6
4	6	1	8	5	3	2	7	9
2	9	8	7	6	1	3	5	4
7	3	5	9	2	4	6	8	1
9	4	3	2	1	5	8	6	7
8	1	6	3	9	7	5	4	2
5	7	2	4	8	6	1	9	3

ESCACS

1.; Axd3
 Si 2. cxd3; Dxd3++
 Si 2. Dxd5; Ae2++

SOPA DE LLETRES

MARCELINA, MARIANGA, MICALÓ,
 GALLARDET, RUAN, MOLINER, COSÍ,
 CABRETA, MAIAN, EMÍLIA, MELIS i GOI.

INCÒGNITA

La imatge és de principis dels anys seixanta del segle XX, molt poc temps de finalitzar la construcció de l'anomenar "Hogar del Productor". Ens sabrieu dir que és l'edifici del costat esquerra de la imatge?

Podeu enviar les soució a:
lafemosaartesadelleida@gmail.com

No vam rebre cap resposta de la imatge de l'incògnita del mes passat.

La imatge corresponia a la part nord del carrer de la Bassa.

CANVI DE JUNTA A L'ASSOCIACIÓ DE JUBILATS

SOPAR DEL DIA INTERNACIONAL DE LA DONA (A. XINXÓ)

CONFERÈNCIA DEL DR. JOSEP ESQUERDA

CONFERÈNCIA DE LL. M. HERRERA I D. GUTIÉRREZ

IMATGES D'ACTUALITAT

